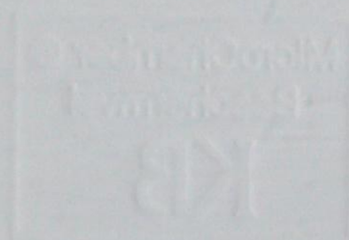

DE VERLEYDE VRIENDT,

TREURSPEL;

Door

BRAHAM ZYBANDT.

Gespeelt op d'Amsterdamsche Schouwburgh.

t'AMSTERDAM,
By *Jacob Lescailje*, Boekverkooper op de Middeldam,
naest de Vismarkt, in 't jaer 1668.

KORT INHOUDT.

HIer werdt een Maagt, vol liefde en eerbaarheeden,
Vergeefs tot Vorſten echt gebeden,
Terwijl een Vrouw, vol geile argliſtigheit,
Haar Man bedriegt, zijn Vriendt verleidt:
Waar door, in haar ontuchtig blaken,
De moordtpook en de rouw, op 't leſt, drie lijken maken;
Dies werdt de Maagt des Vorſten Bruidt.
Zo dat uit moordt een Huw'lik ſpruit.

A. LEEUW.

SPEELENDE PERSOONEN.

Hartogh van Florensen.

Bellemente, } Edelen van den Hartogh.
Hippolito, }
Florio, }

Klariane, Huysvrouw van Bellemente.

Mellina, Staetjuffer van Klariane.

Eubelle, Adelijke Juffrouw.

Kastro, dienaer van Bellemente.

Bonaldo, dienaer van Hippolito.

Stomme.

Lijfwacht van den Hartogh.

Dienaers van Bellemente.

Het Tooneel is te Florensen. Het Spel begint met den morgen, en eyndight met den avondt.

VER-

VERLEYDE VRIENT.

EERSTE BEDRYF.

Eerste Uytkomst.

Florio. Hippolito.

Flor. ZO haest de goude zon den dauw begon te trekken
Van bloem' en kruyden af, quam my de zorg opwekken,
Die ik Florensens hooft, als dienaer, dragen moet:
Dus melde ik u wat my zoo vroeg hier koomen doet.
Aen u is ook bekent, hoe dat de Vorst geneepen
Van 't minnewicht, al meê zijn boeyens na moet sleepen.
En schoon hy met ontzach, of met beloften vrijdt,
Hy afkeer niet te min van zijn geminde lijdt,
Dus gistren avont hy een middel uyt ging vinden,
Om weeten of Eubelle ook iemant anders minden.
Hip. Vondt hy iet uyt?
Flo. Ia Heer.
Hip. Ey zeght my wat voor list
Heeft, uyt zoo diepen grondt, de liefde opgevist!
Flor. Haer dienstmaegt heeft de Vorst op zijne zy gekregen;
Vermits hy vallen liet op haer een goude regen;
Dies wy na 't avontmael (ons Prins was zoo verblijt
Dat ik hem zoo verheught niet zach in langen tijdt)
T'zaem gingen na haer toe; de kamermaegt ons toefde;
Na zy de Vorst ontfing, bracht zy ons, daer 't behoefden,
Langs eene galdery, in een vertrek, daer was
Geen licht in, en ze doet ons toezien door een glas
Heel in een andre zael; daer zach men twee gezichten,
Die, schoon 't daer donker waer, ons hadden kunnen lichten.

Hier houden wy ons ſtil, en die ons niet en ziet
Die wort van ons gehoort, en in haer doen beſpiet.
Hip. Zeg, hoe gelieten haar doch deze beyde ſchoonen?
Ik bid, gy 't uytval wilt aen my wat klaer vertoonen.
Flo. Zy zaten aen een diſch, en hadden haren praet
Van zedigheyt, en deught, en laekten d'overdaet;
Ia, wie 'er hadt gezien zoo goede leſſen geven,
Zou zeggen dat 'er moſt een Cicero herleven:
Een Pallas wijsheyt vloodt van hare lippen af:
Het welk aen onzen Vorſt geen kleene vreughde gaf.
Eubelle vat de handt van hare nicht, ze ſwieren
De gantſche kamer door; wat penne kan vercieren
Van een volmaekter, en een zuyverer Diaen,
Die gy, met haren loop, ziet niet een lit vergaen;
Maer drijft, gelijk een pop, op draeden voortgeſchooven,
Dan weder zoo geſwind, dat 's alles gaet te booven.
Haer paſſen zy zoo wel, en zoo bevalligh dreef,
Dat zy van 's Hartoghs hart volkomen meeſter bleef.
Hier meê is 't danſſen uyt, en haer volmaekte leeden
Een weynigh afgeſlooft, beginnen zy t'ontkleeden,
Om beyd' te bedt te gaen; daer raekt de boezem op,
Een ieder van haer twee leek een albaſte pop.
Eubelle ley de handt op Roſalindes borſten,
Hier meê zoo is de min der maeghden uytgeborſten.
Eubelle die begint: ,,hoe ſtaet het al vriendin,
,,Ziet gy geen voortgang, noch verbeetring in u min?
,,Kunt gy noch van zijn liefd de rechte gront niet vinden?
Toen, na verzuchten, zoo begon ook Roſalinde:
,,Was hem de minneſchicht zoo wel in 't hart geprent
,,Als my, zoo ging mijn hart niet ſwanger van elendt.
,,Zijn zoo veel uren in dees valſche tijdt niet leedigh,
,,Om eens te ſchrijven? ach! een Edelman, zoo zeedigh,
,,Zoo ſpraekzaem, en vol geeſt, zoo loflijk gemaniert,
,,Een pronkbeelt van geſtalt, maer met geen trou geciert.
,,Als 't wit gaet glyen na de lieffelijke reeden,
,,Minkozing, harts-vervoer, bezegeling der eeden,
,,Van

,,Van my te lieven trou voor waerde bedtgenoot,
,,Tot dat die zegel breekt door nootdwang van de doot.
,,Als ik hier aen gedenk, gedenk ik der Sireenen
,,Die lieflijk lokken, maer geen lieflijkheyt en meenen.
,,Ik vind te wankelbaer zoo dier geſwooren trouw,
,,En dat op golven ik mijn zielens lusthof bouw,
,,Daer, als ik 't meen te zien op 't heerelijkſt te blinken,
,,Voel ik mijn los gebouw de grond geheel ontzinken.
,,O Lelio, had ik zoo loozen geeſt verwacht,
,,Gy had door geen gevley mijn boezem zoo verkracht.
Hip. Die maeght betoont te zijn in 't lieven onverkeerlijk,
En ſchoon hy koelheyt toont, noch blijft zy hem begeer-
lijk.
,,Maer laes! Eubelles klacht my maekt het hart bevreeſt;
,,Ey twijfelt niet mijn ziel, zy heeft te grooten geeſt,
,,En zal zoo kints haer hart aen heur niet openbaeren;
,,En of zy het al deê, zoo moet ik my bewaeren:
,,Want zoo de Vorſt my nu van hare min afraet,
,,Zijn laſt moet zijn gevolght, hoewel 't ons tegen gaet.
Flo. Eubelle ving dus aen; ey? laet een zelve lijden
Dat my het hart verdrukt, u in uw druk verblijden.
Wie dat een ſware laſt op zijne ſchoud'ren draegt,
Vind lichting, zoo 'er noch een ander wert geplaegt
Met even ſwaer gewicht; de droeve barens noode
Viel in vertwijfling, of verrijsde na de doode,
Zoo zy voorheen niet wiſt, dat yder moeders pijn
Zoo groot was als de haere, of in zoo grooten ſchijn.
Die der gedoemden erf, de helſche kolk, bezitten,
Die werden ons verbeelt, datſe in onlijd'ge hitten
Genieten trooſting in de brant die haer benout,
Om dat zoo menigh ziel in 't leet haer zelſchap hout.
Laet dan mijn druk zijn u verlichting, en mijn tranen
De knaging van mijn hart, zoo wel als 't u, vermanen.
Hippolito ſwoer my zijn echt; en zijne min
Gemindert is, door zijn troulooze looze zin.
Ach Roosje! zoo gy 't leet maer tegens een wilt weegen,

„Gy zeggen zult: ik heb daer lichting door gekreegen.
En noch meer andre reên, 't geen nu de tijt belet,
Zoo dooven zy het licht, en gaen ook t'zaem te bedt.
De Vorst gebood my toen, dat ik, zoo drae als 't daegde,
Aen u de waerheyt van dees minnetochten vraegde;
Het geen ook d'oorzaek is van mijne komst, mijn Heer.
Hip. U komst, uyt zulk een naem, gedijt tot mijn 'er eer.
Nu of Eubel den Vorst met afkeer komt te quellen,
Wat schult ik daer van draeg, kan ik u haest vertellen:
Een jaer is 't ruym geleên, dat ik Eubelle vondt
Op een ballet, haer ooge, en haer lieftaelge mondt,
Al haer volmaekte leên, zoo in mijn zinnen woelden,
Dat ik van die tijt aen een minnekoorts gevoelden.
Ik wapen my, om strax een storm ook aen te gaen,
Maer zy wist my zoo heus, en vaerdigh af te slaen,
Dat schoon ik dapper was, en brocht haer harde stormen,
Ik kon in lange niet dat moedigh hart vervormen.
Doch mijne wapenen en leyd' ik nimmer af,
Zoo dat zy eynd'lijk haer in mijn bescherming gaf.
In minnebrant heeft zy my langen tijt gehouwen,
En al in eerbaerheyt, maer sprekende van trouwen,
Zoo wiert mijn minnevlam allencxkens uytgedooft;
Want trou ik noyt en heb aen een'ge maegt belooft.
De min veel zoeter is, die men licht kan verkoelen,
En doen op nieuwe glans ons nieuwe min gevoelen.
Zegt dan vry aen de Vorst, hoe dat ik haer bemin:
En dat, zoo lang ik leef, ik zijnen dienaer bin.
Flor. Dit antwoort zal de Prins voorzeeker wel behaegen.
Vaer wel: ik zal hem zulks zoo straks gaen overdragen.

Florio binnen.

Hip. Schoon dat 'er noch een vonk van min stak in mijn borst,
Wat hart zoo stout die zulks vry openbaeren dorst;
Als medevryer van de Prins my te verklaeren,
Zoo zou ik licht'lijk daer heel qualijk over vaeren.
Zoo hy haer min verkrijght, gewis zoo staet mijn zaek
Heel schoon, want ik wel licht aen grooter staet geraek.

Ik

Ik zou mijn plicht, zoo 'k liefd' naervolgen wou, neêr-
vellen;
Dus vlied ik min, om my in geen gevaer te ſtellen.

Eerſte Bykomſt.

Bonaldo. Hippolito.

Bon. EEn Iuffrou, Heer, verzoekt dat zy u ſpreeken mach.
Hip. Is 't ook Eubelle? ſpreek; 't gemoet dat prangt my,
ach!
Bon. 't En is Eubelle niet, noch 'k zach haer noyt voor dezen.
Hip. Laet haer dan komen in: wat Iuffrou mach het wezen?
Ik weet niet wat ik van deez' aenkomſt denken zal.
Ik ſtel het alles in de handen van 't geval.

Tweede Bykomſt.

Hippolito. Klariane. Mellina.

Hip. WAt wondre ſchoonheyt zien mijn oogen in haer
oogen?
Waer uyt ik heb alreê een minnetocht gezoogen.
En zach haer noyt te voor, doch wat of d'oorzaek is
Van hare komſt? al zacht! dat ik het naeſte gis.
Zou wel den hemel, om mijn vrees met vreucht te enden,
Tot een vermaek en luſt dees aerdigheyt my zenden;
Ik beelt my in van ja, en op die zelfde voet
En toonen klinkt de zang daer meê dat ik haer groet.
Verlichtſter van mijn geeſt, zoo helder opgereezen!
Die d'eene vrees verdrijft, en doet my d'andre vreezen,
Al weet ik d'oorzaek van u waerdigh koomen niet,
Het moſt al wonder zijn dat ik 't niet toe en liet.
Klar. Mijn komſt tot u, mijn Heer, en zal u niet verveelen,
Z'en ſtrekt niet om u moeyte, of onruſt meê te deelen;
Maer neemt 'er voetſel van, een keurlijkheyt, of luſt,
Die, zonder het volvoer, genieten kan geen ruſt.
Hip. 't Waer ongevoelijk zijn, dat ik niet zou volvoeren

U wit; al wild'gy dat ik d'afgront om zou roeren.
Wat geeft'er meerder kracht, aen die in liefde brandt,
Als uyt te voeren iet tot dienst der lieve handt,
Waer van hy 't leven hoopt? hier meê verstaet vrindinne,
Dat gy mijn gunst al hebt, en hoeft ze niet te winnen.
Die aengename trek uws aenschijns wond zoo wel,
Dat ik met mijn gedacht al kusjes daer op stel.
Ia denk of 't heemels wel kan meerder vreugde brouwe,
Als ik geniet in't schoon, doch dwaellicht van Mevrouwe.

Klar. Verschoon my, dat ik tot mijn eerste reden keer;
Een schoon gezicht was noyt een minnaers dwaellicht, Heer.

Hip. Het doet, Mevrouw; uw glans is hier een dwalingwerker.

Kla. Indien gy 't noemden troost, uw meening bondt veel sterker.
Als 't oog geen stuursheyt toont, en u de tong liefkoost,
Noemt gy 't een dwaellicht dan?

Hip. 'k Noem ook dit dwaellicht troost:
Al doet de kracht van min, op 't schoon, ons sinnen dwalen,
De hoop van wederliefd' doet ons daer troost uyt halen.
Een minnaer dwaelt zo lang als hy geen weêrliefd' vint;
Maer dan wort dwaling troost, zo dra men wort bemint.

Klar. Gy voert uw reeden uyt na alle minnaers grillen,
Die 't al bevesten met het geen zy zelver willen.

Hip. De min is winnaer van de harten; die hem acht,
Gevoelt op 't aldermeest zijn groote en felle macht.
Dies neemt niet vremt Mevrouw, dat ik door 't vrindlijk lonken,
Geschooten uyt uw oog, mijn boezem voel ontfonken:
Want wat natuur oyt schiep dat brengt gy ons hier meê,
En met die schoone komst zoo brengt gy my mijn wee.
Uw voorhooft, waerom dat de blonde hairen swieren,
Het ronde aengezicht zoo goddelijk vercieren,
Met snoeren opgetoyt, dat het in mijn gemoet

Een wonderlijke wil, en grage luften voedt.
Uw oogen fakkels zijn, wat ftralen daer uyt breeken
Zijn machtig 't koutfte hart op 't fpoedigfte t'ontfteeken.
Mijn willigh hart hier toe geleyt als aen de handt,
Op 't alderminft beftraelt, geraekt terftont in brandt.
Uw kaeken, en al 't geen dat kan een wezen maeken,
Is alles zoo volmaekt, dat om die te genaeken
De wil my willigh maekt, en 't harte dat gebiedt
Mijn wil tot uwen dienft, om zoo een zoet geniet.
Uw montje, toegeparft met dwang van roode lippen,
Dat niet een wintje zich tot nadeel laet ontflippen,
Dat is een zachten arts, tot heeling van mijn wondt,
Zoo ik die naeken mach met mijn verliefde mondt.
Uw hals, zoo wit als fneeu, die doet my varder henglen,
Om daer met graege luft mijn armen om te ftrenglen:
En dat mijn hooft dan op uw boezem daelen mocht,
Niet grooter is mijn wenfch, of dat ik meerder zocht.
Ia, alles wat natuur u meerder heeft gegeeven,
Dat wekt mijn geeften op, en doetze weêr herleeven.
Gun my dan fchoone maegt, dat ik uw handt geraek,
En aen mijn lippen druk, daer ik voor eerft na haek.
lar. De tochten, die den menfch beweegen tot het minnen,
Die fpruyten uyt het bloet, en toeval van de zinnen:
Zoo dat ook ieder min bezondre krachten heeft;
En aen den menfche dan bezondre neyging geeft.
Den eenen zal zijn min en zijn begeerten hangen
Aen d'oorlogh, om daer door een grooter roem t'ontfan-
gen:
Een ander gaet zijn min verpanden aen het gout:
Een ander zich met min van boeken onderhoudt:
Een ander mint de fpraek; een ander weêr de rechten:
Een ander dartel menfch kan zijne min beflechten
Met wijn, en andre drank, waer dat dan weeder uyt
Moort, en verradery, ja dartle welluft fpruyt.
En duyzent zaeken meer, die al na minne fleepen:
Maer in de minne wordt de liefde niet begreepen.

De

De liefd' dat is een aert die ons de geest opwekt,
Die nergens als tot goedt, en alle deughden strekt.
Zoo dat ik merklijk heb uyt uwe reên vernoomen,
Dat uwe neyging is uyt minne voortgekoomen.
Het lof dat u vernuft aen my te koste leyt,
Bevind' ik niet te zijn, als enkle dertelheyt.
Natuur vernoegde my, met 't geen zy my vereerden;
Dus vind ik my gerust, mijn harte dat begeerden
Noyt lof.

Mell. Mevrouw, ey hoor; gy doet u recht te kort
Dat u van vrou Natuur zoo milt gegeeven wort.
En gy weêrhouden wilt den aert van alle vrouwen,
Die 't doch gemenelijk met die haer prijzen houwen.
Alwaer 't hy my geleek by 't schoonste beelt der aerdt,
Ik zou 't gelooven, want ik acht my meerder waert.

Hip. Gy hebt het grootst' gelijk, dat immer mensch zijn dagen
Gehad heeft, uwe reên die kunnen my behaegen.
Wie zoo een schoonheyt ziet, en haer geen prijs en geeft,
En is niet mogelijk dat hy met kennis leeft.
Het beelt Pigmalions was noyt zoo wel besneeden,
Noch welgestelt als gy van welgeschikte leeden.
Maer wat noch meerder raekt, en my zoo wel geviel
Het hooren van de kracht der kennelijke ziel,
Door uwe mont gebaert, door 't krachtige beweegen
Van u zoo eed'le tong, 't geen quam van 't hart gesteegen:
U redenen, Mevrouw, vertoonden my heel wel,
De geestigheyt uw 's geest, waer op ik hope stel.

Klar. Terwijl het u behaegt, mijn Heer, my zoo te prijzen,
Kan ik niet min daer voor, als dankbaerheyt bewijzen.
Ik dank u voor dees eer die ik niet waerdigh ben.

Hip. Vernoegh u met die eer, die ik u waerdigh ken.

Klar. 't Vernoegen is 'er wel, maer daer is geen gelooven.

Hip. Gelooft vry, want ik sweer, gy gaet het al te booven.

Mell. Wel hoe Mevrouw, gy doolt, veracht u zelven niet.

Klar. Geen lof behaegt my, dat alom na vleyen ziet.

Hip. 'k En vley u niet Mevrou, de liefde werkt mijn zeggen.

Kla.

Kla. Zoo willen wy die zaek zoo lang ter zijden leggen
Tot de gelegentheyt van een bequamer tijt.
Hip. O neen! Mevrouw, mijn min daer hartlijk tegen ſtrijt.
Kla. Mijn Heer, met u verlof, 'k zal u te kennen geven,
Wat voor een oorzaek my hier heeft tot u gedreven.
Hip. Verhael my liever, of mijn liefde u behaegt.

Derde Bykomſt.

Bonaldo. Hippolito. Klariane. Mellina.

Bon. HEer, Florio is daer, die naer mijn Heere vraegt.
Hip. Wel brengt hem daetlijk hier. Mevrou, ey wilt wat toeven,
Ik zal dien Eêlman maer een woort te ſpreken hoeven.

Vierde Bykomſt.

Florio. Hippolito. Klariane. Mellina. Bonaldo.

Flo. MYn Heer, de Vorſt begeert gy by hem komen zult
Zoo daetlijk, en met my, hy wacht u met gedult.
Hip. Wat onverwachte buy rijſt onder 't ſchoone weder?
En werpt mijn ſchoone hoop zoo onverwacht ter neder?
Ik hoopte een zoete vreugt, en wort hier in belet,
Ik vloek gehoorzaem zijn, en haer geſtrenge wet.
Mijn Heer, ik volg u ſtrax, want zoo gy kunt bezichten,
Ziet hier een eedle maegt, die my zoo kan verplichten,
Dat, eer dat ik vertrek, ik haer verlof begeer.
Flo. Ik ga niet zonder u, vergeef my dat, mijn Heer!
De Vorſt heeft my geboôn, ik niet van u zou ſcheyden;
Maer dat ik neffens my u zou ten hove leyden.
Daer is in deze zaek gants geen gevaer, gewis,
Het is maer dat de Vorſt na u verlangende is.
Hip. De dartle Lukvrou geeft aen ieder in 't verborgen
Haer gaven, d'eene ſtont vol blijdtſchap, d'ander zorgen,
't Geluk quam met den dagh, en loeg my vriendlijk toe;
Maer treet al ruggewaert, en wert het ſtreelen moê.

Ha wiſpeltuurge vrouw! en koſt gy niet gehengen
Dat ik een offer mocht, ten dienſt der hel, volbrengen?
Nu gy my weêrſtant biedt, zoo moet ik met de liſt
Te rade gaen. al zacht: ik heb 't al opgeviſt.
Het zou te deerlijk zijn, zou my die kans verloopen.
Mevrouw, zoo 't u geliefr om my 't geheym t'ontknoo-
Vertoeft een oogenblik in deeze galdery, (pen,
Die u leydt in den hof; ik kom u ſtraks weêr by,
Na dat een Edelman, die om my hier beneeden
Is van de Vorſt geſchikt, ik heb gehoort zijn reeden.

Kla. Zoo zal ik toeven, Heer, en bid, op ſtaende voet
Gy wederkomen wilt; want ik vertrekken moet.

Hip. Ik zal my ſtraks ontſlaen, hoe ſwaer de zaek mocht weezen,
Om uwe ſchoont', Mevrouw, die ik heb uytgeleezen.

Mel. Mevrouw zal u voldoen, in 't geen haer herwaerts trekt.

Hip. Waer 't mooglijk in het geen daer mijn begeert na ſtrekt.

Klariane, Hippolito, Mellina, binnen.

Flor. Zijn weezen is ontſtelt, doch hy hoeft niet te duchten;
Hy zal van deeze oeſt genieten goede vruchten.

Hippolito weêr uyt.

Kom gaen wy, want de Vorſt die wacht ons al te lang.
Ik ga; doch met een hart gedreeven door de dwang.

TWEEDE BEDRYF.

Eerſte Uytkomſt.

Hartogh. Bellemente. Edelen.

Hart. D'Olijven, die de vreê om onze hairen vlechten,
Zijn zeegenrijker dan het bloedtvergietendt vechten.
Het goudt groeyt by de roeſt van donderbus en ſwaerdt.
De lauwren zijn ons min dan burgerruſte waerdt.
Den nagebuur hebt gy gedwongen vreê te houwen,
Dat zy, voor ons bevreeſt, geen onvreê meer vertrouwen.

Op

Op dat onze yſre macht niet op en komt te velt;
En, tot 'er ſchande, haer maekt vredigh met geweldt.
Terwijl de vreede hier ons heeft de handt gebooden,
Zoo is eendrachtigheyt en goet beleyt van nooden.
Een verre inzicht maekt onwrikbaer vaek een Staet;
Die door onachtſaemheyt wel licht te gronde gaet:
Zoo is 't dat my beweegt, dat uyt den ſtam der Vorſten,
Ik maer alleenigh leef, die deezen zetel torſten:
En dat ons groot geſlacht te niet gaet, zoo 't herbouw
By my niet wert gedaen door wettelijke trouw;
Op dat dees val niet ſtrek tot nadeel der gemeente,
Die weenen om den Vorſt, en doodt, en zijn gebeente,
Zoo heb ik by den Raedt, en Standen aengezocht
Te lieven daer mijn zin en neyging ſtrekken mocht;
En niet gedwongen aen den Staet, en erf der landen,
Maer aen een ſchoonheyt, die mijn hart in min doet bran-
den.
Het uytſtel voor een tijt, om haer met goeden raet
Te raden, dat is uyt: dus zegt my hoe het ſtaet.
Bel. 't Gerecht dat ſcheen ontzet, door alle de verſchillen,
Die op zoo ſwaren punt als 't houwelijk voorvillen;
Den een verſtaet, den Vorſt van zoo doorluchtigh bloet,
Van zulken hoogen trap zoo laegh niet daelen moet:
Maer dat het beeter waer zijn trouwe te verbinden
Aen eene daer dit Rijk mocht voordeel by bevinden,
Op dat wanneer den Paus te krijgen wert gezint,
Men voordeel by dien Vorſt, en bloedtverwanten vint.
Een ander volght hier op, om 't zelve meer te ſtijven,
Zoo moet men 't huwelijk met Mantua in ſchrijven.
Een ander weder, neen: is het op Staet gemunt,
Zoo zijt verzeekert dat gy grooter krijgen kunt.
Die zelve Vorſt biedt ons zijn kint aen, die de krooning
Van twee Siciljen heeft; verbint ons met een Koning,
Wiens hoogheyt daelen doet de harten van dien aen
Ons baſſen willen, of de handen aen ons ſlaen.
Een ander hier op, neen: een Vorſt naby geleegen,
Van

Van die is altijt hulp, en byſtant eer verkreegen,
Als een ver van u af; al is 't bezit al groot,
Een nabuur beeter is als verre vriendt, in noot.
Na dat de ſtemmen in berading zijn genomen,
Zoo is het alles noch tot 's Vorſten wit gekoomen;
Want ziende op 't verzoek, en wille van de Vorſt,
Was niemant die hem zulks te hart ontzeggen dorſt.
Om de getrouwigheyt zijns edele voorzaeten,
Die ſtichters zijn geweeſt, en welſtant van de Staten.
Ook dat dit Vorſtendom, geworſtelt door 't gevaer,
Voor al d'uytheemſche macht te wijken hoeft geen hair.
Zoo dat zy altemael gelijke ſtem verhieven,
Den grooten Vorſt, waer dat hem luſten mach, te lieven.
Hart. 't Gehoorzaem zijn mijns volks, zal ik als Opperhooft
(Gelijk ik op den dagh mijns huldings heb belooft)
Met alle trou, aen die my trou zijn, trou beloonen.
Ga hael Eubelle hier, 'k zal u mijn Bruyt vertoonen,
Een ſchoonheyt die mijn hart met boeyens houd beknelt,
En daer ik overlang mijn zin heb opgeſtelt.
Zoo niet dees ſchoone meent (vervult met achterdenken)
Dat ik, gelijk voorheen, haer eere zoek te krenken,
Gelijk van my weleer haer is te laſt geleyt,
Door middlen van mijn ſchat en van mijn achtbaerheyt.
Doch waerom zou zy nu des Vorſten neyging vlieden,
Daer ik met al mijn hart haer wil mijn trou aenbieden?
Ik geef mijn leven haer voor haer volprezen jeught,
Mijn Vorſtendom is haer, om haer volmaekte deught.
En 't geen dat wy aen ſtaet by dees Vorſtin verliezen,
Dat winnen wy aen d'eer, en ſchoonheyt, in 't verkiezen.
Schoon van mijn zuſter zy de dienſtbre wet ontfangt,
Zoo blijft zy meeſteres, die my haer wetten langt.
Ik zal haer uyt den dienſt, en op mijn zetel zetten,
Al waer haer niemant zal belaſten met die wetten.

Eerſte

Eerste Bykomst.

Eubelle. Hartogh. Bellemente. Edelen. Lijfwacht.

Eub. Ziet hier uw dienares, ô Vorst, op u gebiedt,
Waer mijn eer veyligh is, al d'andre dienst geschiet,
Dus mijn goetwillig hart komt hier op goet betrouwen,
Dat Vorstlijk eers inzicht heeft van het quaet berouwen.
Hart. Eubelle, geef gehoor: het voorige gezet
Ter zijde, nu heel wel op 't hedige gelet.
De tochten van het vlees, en werking der nature,
Ziet men door 's hemels macht na 's hemels wil besturen.
Zelf wou den hemel dat ik u beminnen zouw:
Eerst door een geyle tocht, maer nu door echte trouw,
Daer is het op gemunt, mijn Engelin, mijn waerde
Verwerpt all' achterdocht, en wilt mijn trou aenvaerden.
Eub. Dit deê my vreezen Prins, om onder u gezicht
Te komen, waer ik niet gedreven van mijn plicht:
Mijn geest voorzey my al, dat uwe geyle vlaegen
Uyt waeren, om mijn eer op nieus weêr te belaegen;
En om te lichter my doen leven na uw wet,
Is uwe Hoogheyt 't aes, en trouws-beloft het net:
Maer neen, een hart als 't mijn', heeft voor de list geen
deuren
Om ingaen; geen beloft zal my om d'eer doen treuren.
Hart. Zijt zeeker schoone maegt, dat mijn beloften nu
Zijn eygen aen de deugt, en van het veynzen schuw:
En zoo ik anders meen, zoo wensch ik dat de stormen
Dit welgeboude hof, geheel en al vervormen,
Ja, dat niet eenen steen van deez' verheven kruyn
Mach hechten aen elkaêr, maer keeren al tot puyn;
En dat den donder, zoo gy mijn geveynst hoort spreken,
Vry mach dit valsche rif in duysent stukken breken.
Dit wensch ik, en ik zeg 't voor al dees Heeren. maegt
Draeg liefde tot een Vorst, die gy voor vrouw behaegt.
Eub. Dat ik u woorden, Heer, die gy zoo dier bezegelt,

Noch wou in twijfel ſlaen, ik was heel ongeregelt,
Nadien 't geheyligt woort, des Vorſten mont ontgaen,
Daer op mach d'onderdaen als op een ſteenrots ſtaen;
Dies zoo de Vorſt om min ſchijnt van zijn plicht te dwa-
len,
Moet ik gehoorzaem hem zijn plicht te vooren maelen.
De plicht gebiedt een Prins, dat hy, tot heyl van 't Rijk,
Niet naer een minder, maer wel na een meerder kijk.
Hart. Het heyl van dit mijn Rijk beſtaet alleen in vrede.
Eubel. Maer zoo die vreêgebuur zijn eedt komt overtreden?
Hart. Wy hebben machts genoegh tot onzen vyants laſt.
Eub. Zoo gy de dochter trout, zoo ſtaet de vrede vaſt.
Hart. Geen huwlijk houdt de vreê in haer beſlooten paelen.
Eub. Zoo moet men van natuur, en van de vreede dwaelen.
Hart. Van beyde niet Mevrouw, een Vorſt is aen zijn kroon
Verbonden van natuur, veel meer als aen zijn zoon.
Daerom, ô Schoone, geef aen my uw minnepanden:
Het geen mijn wil is, is het willen van de Standen.
Eub. Om u te loonen, Vorſt, die my zoo waerdigh hiel,
Is 't lichaem zonder kracht, ik loon u met de ziel.
Mijn vryheyt, en mijn hart, heb ik aen een gegeeven,
Voor wien ik ben gezint mijn leeven lang te leeven.
Hart. Dat heb ik al verſtaen, doch hope dat de tijt,
De liefde, die gy draegt een ander, wat verſlijt.
Ga vry in uw vertrek; maer als ik u ontbiede,
Zijt my gehoorzaem dan, en laet mijn wil geſchiede.
Eubelle binnen.
,,O Schoone, zoo vol trouw! hoe ik u trouwer vin,
,,Al ſtrijdt het met mijn liefd', ik u noch meer bemin.

Tweede Bykomſt.

Hippolito. Hartogh. Bellemente. Florio. Edelen. Lijfwacht.

Hip. Ziet hier uw dienaer, Vorſt, die 't herte heeft verlade
Met trouw, om trouw te zijn in dienſt van u Genade.
Hart. U trouw is my bekent, aengaende mijnen Staet;
Dies

Dies wil ik dat gy my uw trouw hier blijken laet
Aengaende onze liefd'; gy moet, ſchoon gy geneegen,
En minnezuchtigh waert, u tochten ſtrijden teegen,
Om dat uw Prins bemint, ter plaets daer gy bemint.
Let dan dat gy uw wil omtrent de mijne vint.
Mijn wil is dat gy zult van uwe min aflaeten;
En dat gy zelver zult haer tot mijn min bepraeten:
Ia zijt verzeekert, dat ik voor uw dienſtbaerheydt,
U heb een groote ſtaet te geeven toegeleydt.

Hip. Natuur en gaf aen my, noch waerdigheyt, noch leeven,
Als dat ik voor mijn Vorſt, op zijn bevel, zou geeven:
Dus min ik niet als daer zijn Hoogheyt my gebiedt;
Doch dat hy my ontſla, van 't gene dat verdriet
En haet verwekken zou in 't harte der beminden;
Dus laet ik liever my in haer gezicht niet vinden:
Mijn afkeer zal ik haer door brieven maeken vroet,
Ook d'oorzaek die van haer my ſchielijk ſcheyden doet.

Hart. Neen, neen Hippolito, dat houd te lange ſtreeken,
Gy moet de minnebant van ſtonden aen afbreeken;
En haer doen lieven my, die Heer, en minnaer ben;
Waer dat ik u beſpraekt, en gauw genoegh toe ken.

Hip. Daer toe beſluyt dit Hof veel aengenamer tongen.

Hart. Neen, gy zijt kloek genoeg, en ik door liefd gedwongen
Gebruyk u in dees zaek.

Hip. Zoo 't mijnen Heer geviel,
Dat hy een ander koos, en my verſchuldigt hiel...

Hart. Weêrſtreeft gy mijn begeert? zoo moet uw min noch
woelen.

Hip. In 't minſte niet mijn Vorſt, ik kan geen brandt gevoelen;
Maer ben bevreeſt, om haer t'ontſtellen, die ik hoop
Dat ons Vorſtin zal zijn.

Hart. Stelt dat op het beloop.
Voldoet eerſt mijne wil, en na de buyt verkreegen,
Zal ik den zoen, van u, by haer genoegh beweegen:
Dies maekt ſtraks een begin, terſtont zal zy hier zijn.

Hip. Zoo ſchielijk Vorſt, dat pak is al te ſwaer voor mijn.

Ik bid zijn Hoogheyt, wil my doch de tijt verleenen,
Dat ik van deezen dagh beraden mach, met eenen
Ervaeren, en gegront in de welſpreekentheyt;
Op dat ik uw begeert (nadien de zaek zoo leyt)
Mach, na uw hartenwenſch, te lichter uyt doen vallen.
Hart. Ik zie niet, als gy zoekt met ons ſlechts wat te mallen;
Dus twijfel ik of gy al yver tot my draegt.
Het moet van daeg geſchiên, daerom niet meer geklaegt.
Hip. Vergun my dan, ô Vorſt, een uur, of drie te denken,
Met welke reeden ik haer afkeer beſt zal krenken.
Hart. Gy hebt begrijps genoeg, om daetlijk te beraên,
De ſtoffe waer meê dat gy haer zult ondergaen.
Ontbrak 't u aen geen ſtof om u te doen beminnen?
Gy kunt wel ſtoffe dan tot mijnen voordeel vinnen.
Vang aen, gy weet uw plicht, en van het loon vermelt:
En wie weêrſpannig is, mijn ongena beknelt. *Hart. bin.*

Hippolito alleen.

D'ontroering van mijn bloedt is van misnoeg 't getuygen;
Maer plicht van onderdaen die dwingt my hier tot buygen.
Het is mijn Vorſt, die 't wil; 't beveelen is te ſtrak!
En ſtelt mijn geeſt in roer, mijn ziel in ongemak:
Want als ik haer zal zien, ik weet in my zal rijzen
Verandring in 't gezicht, en in de ziel afgrijzen.
Schoon ik om 't beſt haer laet, daerom haet ik haer niet,
Dit voorval baert in ons gewis een groot verdriet.
Maer 't meeſte dat my quelt, is dat ik opgeſlooten
Die ſchoonheyt heb, gewis ik werd hier door verſtooten,
Indien dat ſchoone beelt haer zelven vaſt bevint,
Alwaer 't dat zy my had te vooren al bezint.
Ik kan hier niet van daen, om haer te gaen bevrijden,
Wat doet de dartelheyt van 't blint geluk ons lijden?
Maer zacht, daer valt my in, mijn vrient die zal haer wel
Verloſſen, wijl dat ik des Vorſten wil beſtel.
Daer komt hy even aen.

Derde

Derde Bykomst.

Hippolito. Bellemente.

Hip. HOe is 't vrint Bellemente?
Wy moeten haest weêrom (door dien de zoete lenten
Ons lokt) ons jaegtuych reet gaen maeken; want de jacht,
Om deeze tijt van 't jaer, ons minnelijk toelacht.
Bel. Ik meen dat gy, mijn vrint, uw lust schept en behaegen
Van vry een tammer wilt, als haes, of ree te jaegen.
O gy ontvalt my zoo, wy plechten dagh aen dagh
By een te zijn, en nu men naulijks u zien mach
In eene gantse maent; gy moet al veel bedrijven.
Hip. Al zacht mijn waerde vrint, wy moeten nu niet kijven;
Maer nutter is uw raet, hoe dat, in dit geval,
En last, zoo zeer gehaet, ik my nu draegen zal.
Bel. Ik kan u geenen raet, mijn waerde vrint, meêdeelen,
Als om u best te doen des Hartoghs wont te heelen.
Voor u, gy krijgt u deel van schoonheyt noch genoeg:
Wie dienst deê aen zijn Vorst, daer van noyt rouwe droeg.
Hip. Ik zal zijn wil voldoen; maer moet u openbaeren,
Het gene voor een uur my noch is weedervaeren.
Een Iuffrou my bezocht, doch waerom 't is geschiet,
Dat is my onbekent, mits dat men my ontbiedt
Ten hoof te koomen, en ik heb haer daer gelaeten
Beslooten in mijn hof, dus, om het kort te praeten,
Verzoek ik aen mijn vrint, dat hy 'er doch ontslaet,
En zy te komen weêr op morgen niet naelaet.
Bel. Ia, ja, is dat de jacht, daer gy toe zijt geneegen;
Maer ik en kost u noyt zoo verre eens beweegen,
Zints dat ik ben getrout, dat gy mijn vrou beziet;
En wijl ik kiezen most, ik koos de leelijkst niet.
Ons vrintschap dunkt my sterft; gy vint wel andre schoonen,
(Gelijk die gy besluyt) die u tot haerwaerts troonen.

Hip. Verloſt die ſchoonheyt doch, ik zal uw bruyt dan zien.
Bel. Wel nu betracht uw woort, ik laet uw wil geſchiên.
Hip. Daer is de ſleutel, daer gy haer meê kunt bevrijden.
Bel. De vrintſchap my verbint aen u tot allen tijden. *Bel. bin.*
Hip. Wat ziet den hemel niet, naerdien zy 't al beziet:
Zy zach mijn vreughden aen, en ziet nu mijn verdriet;
Doch leef op hoop, dat zy, die m'heeft van 't luk gedree-
ven,
Noch middelmatigheyt in mijn verdriet zal geeven.

Vierde Bykomſt.

Hippolito. Eubelle.

Hip. DOorluchte maegt, die met uw gaeven groot van lof,
En ſchoonheyt ongemeen, verciert dit groote hof;
Die al wat eedel is, en keurelijk van oogen,
Hebt door uw zedigh ſchoon, in uw gewelt getoogen.
Ia, die de Vorſten boeyt met ſtrikken van uw glans,
En ſtrijkt van ieders hart een groene lauwrenkrans;
Ziet hier de minſte van uw dienaers komt u ſmeeken,
Om liefde, en uw hart, zoo hardt als ſteen, te weeken.
Eub. Hoe ſmeeken, om het geen het welk u toebehoort?
Van waer, Hippolito, komt zoo geveynsden woort?
Heb ik niet om uw liefd' met weêrliefd' te behaegen,
Mijn hart voor eeuwigh u ten offer opgedraegen?
Wat wilt gy ſmeeken doch? gy die verwinnaer zijt?
Hip. Ik ben door nootgeval, Mevrouw, uw minne quijt:
En ſmeek u voor de Vorſt; waer aen ik ben verbonde,
Om al te geeven wat ik ooyt bereyken konde:
Hy wil dat ik u laet, en tot zijn min verwek;
Dus onderdanigh ik mijns Heeren wil voltrek.
Ook dunkt my dat het u, Mevrouwe, 't nutſt zal weezen,
Als gy door 't huwelijk zoo hoogh zult zijn gereezen.
Wat onze min belangt Eubelle, houd gewis
Dat in den hemel zulks dan niet beſlooten is.
Eub. Heeft u de Vorſt hier toe bewoogen? onbeleefden!
Wie

Wie dacht ooyt dat u zo een vrouwen aert aenkleefden?
Ik heb een ander hart, en opzet, om geenſins
Mijn liefd' te geeven aen een gants vervroude Prins.
Ik gaf mijn liefd' aen u, en lierze daer ſtaeg blijven.
En gy laet uwe liefd' zoo haeſt te rugge drijven?
Een ſchande voor de mans, in haar ſtantvaſtigheyt.
Hip. Eubelle, gy verſtoort het luk, voor u bereyt.
Eub. Waerom? om dat ik tracht naer mijn genoegt te leeven?
Hip. Daer toe den hemel u een Hartogdom wil geeven.
Eub. Om my te quijnen doen: mits ik mijn luſt niet vint.
Hip. In d'armen van een Vorſt, die u zoo zeer bemint?
Eub. En ik hem niet en min, mits ik al heb verkooren.
Hip. Maer het gekoozen door een teegenſpoet verlooren.
Eub. Door wiſpeltuerigheyt van een verflaude geeſt.
Hip. Om dat hy aen zijn Heer gehoorzaem is geweeſt.
Eub. Om dat hy aen zijn lief geen trouw en heeft gehouwen.
Hip. En daer door zelven hem zijn ongeval gebrouwen.
Eub. Gy hebt heel weynigh geeſt, en noch veel minder moet.
Hip. Hoe ſchikt gy 't met de Vorſt, dat my nu weeten doet.
Eub. Dat ik nooyt om beloft, van trouw, van macht, noch ſtaeten,
Mijn eensgekoozen wil, en kiezing zal nalaeten.
Bemoeyt gy u niet meer te ſpreeken voor de Vorſt:
Dat ampt en brengt geen eer aen een doorluchte borſt.
Betracht uw eygen zaek, ik heb u trouw gegeeven:
Dees eene misſlag heeft die noch niet weghgedreeven.
Eubelle binnen.

Vijfde Bykomſt.

Hartogh. Hippolito.

Hart. IK zach Hippolito, en hoorden uwe reên:
Uw Vorſt is met uw dienſt vernoegt en wel te vreên.
'k Ontſla u van dien laſt, door dien ik geen beweegen
In haer te mywaerts vin; maer is u heel geneegen.
Dies geef ik u verlof, wanneer het u behaegt,

Dat gy vry paeren meugt met die volmaekte maegt.
Want mijn geneegentheyt en zal u niet verletten;
Maer zal die t'uwen best allengskens wat verzetten.
Schoon het my pijnen zal, het huwlijk is my waert,
Dat zoo oprechtigh mint, en 't geen den heemel paert.
Hip. Doorluchte Vorst, gy kost het nimmer beeter voegen,
Als nu gy trachten om twee zielen te vernoegen.
Den heemel u bereyt hier voor een ander schoon,
Meer waerdigh voor uw Rijk, en waerdigh u persoon:
Die met 'er heerlijkheyt u zal 't genoegen schenken,
Dat gy niet meer en zult op mijn beminde denken.
Hart. Ik neem uw wenschen aen: maer tijt is 't dat ik tracht
Te hooren mijn gemeent; alwaer men my verwacht.

DERDE BEDRYF.

Eerste Uytkomst.

Klariane.

HEt vluchtige gerucht, dat yder door de ooren
In 't kort, en onverwacht, kan wonder op doen hooren,
Brengt met haer snelle komst somtijts de waerheyt meê:
Maer dik een andre maer vervoegt zich in haer steê.
Die hinkend' achter aen het goede nieuw vermeenden;
Blaest uyt met zulk een klank, dat meenig het beweenden.
Dus een te snel gerucht dient niet te haest gelooft;
Op dat 't gewaende goet u niet wert snel ontrooft.
't Gerucht van langer handt dat heeft my aengepreezen,
De deugt, en zedigheyt, ja gansch volmaekte weezen
Van deezen Edelman: en nu ik het bezocht,
En heeft 't gerucht my niet als waerheyt aengebrocht.
Hy heeft van beyds de pronk, gestalt, en ook welleeven,
Welspreekentheyt, daer is hem wijsheyt by gegeeven.
De schoonheyt heeft natuur van zijn gezicht geleent;
Lukzaligh is die maegt waer meede hy vereent.

Eerste

Eerste Bykomst.

Mellina. Klariane.

Mel. MEvrou, zie daer gebloemt, dat om het lieflijk ruyken,
My heeft beluſt gemaekt het van de ſteel te pluyken.
De kleuren zijn heel ſchoon, natuur wat zijt gy milt:
Aenvaertze van mijn handt, Mevrouwe, zoo gy wilt.
Klar. Ziet of Hippolito zich niet en komt ontdekken:
Want het zal noodigh zijn dat wy al haeſt vertrekken.

Mellina binnen.

Gy bloemen, in mijn handt beknelt,
Schoon gy zijt tot verwelken vaerdig,
En acht het doch voor geen gewelt
Dit lof in uw verderven waerdig!

Waer in ik u zal met uw Heer
Verdeelen, en te zaem verbinden:
Na u heeft uw geſlacht die eer,
Daer gy u zult door my in vinden.

Naer u zult gy niet gaen te niet;
Uw geur, en kleur, zal eeuwig leeven:
Op het gezicht, die u gebiedt,
En om het voorhooft zult gy ſweeven.

Gy rooze met uw ſchoone blaên,
Uw plaets om blijven is gevonden,
Zult op zijn zuyvre kaeken ſtaen,
En door u bloozen ons verwonden.

De lelien zullen u gelijk
Omheynen, en te ſaem verzellen,
Ik zal u beyde dus te prijk
Tot wonder veeler eeuwen ſtellen.

De violet zal in de mont,

En op de roode lippen woonen,
Van waer dat zy tot aller ſtont
Haer geur en krachten zullen toonen.

Zy zullen haer vernoegen met
Den aſem die van amber vloeyden,
En daer de muſcus en civet
Al over langen tijt by groeyden.

Gy andre bloemen zult u deel
Genieten, mits men u zal hechten
Al zacht vervolgens ſteel na ſteel,
En met dit groen een kransje vlechten.

Daer zult gy als een paerlekroon
Zijn krullend blonde hair bedekken;
Het groen ſtelt hem zijn jeught ten toon,
Al d'andre teekens zonder vlekken.

Aldus verheeven bloementuyl
Waer aen doch kunt gy iets verliezen?
Want kond' ik zelver doen een ruyl,
Ik zou geen ſchoonder woonplaets kiezen.

Zacht tong, 't is al te hoogh, gy prijſt meer als 't u paſt.
Gy zijt te licht verleyt, en aen 't verandren vaſt.
Maer als ik 't nu bedenk, 't is langen tijt geleeden
Dat ik hier heb gewacht, noch werd ik niet t'onvreeden.
O wondre geeſten, die ons de begeerten raekt!
En aen 't beſlooten breyn ontſlooten ſchroeven maekt:
Mijn oog hecht aen 't gebloemt, en ſchoonheyt van het bouwen.
Maer al vernoegt, op hoop van noch eens aen te ſchouwen
Die ſchoone en wijze heer, die my de borſt ontroert.
Schoon voor 't bekennen waer het beſt de mont geſnoert.

Tweede

Tweede Bykomst.

Mellina. Klariane.

Mel. HElaes! Mevrouw, helaes!
Klar. Wel waerom dus te zuchten?
Mel. Och! ik ben zoo ontstelt.
Klar. Wat oorzaekt dees geruchten?
Mel. Zoo dra ik door uw last den boogaert opga, om
Te zien waer dat hy bleef; en zoo ik t'eynde kom
Tot door de galery, vind ik mijn hooft gestooten,
Want waer ik 't ook bezocht, de deur was vast geslooten.
Mevrouw ik vrees voor quaet; hy vlamden op uw min,
En dat spelt my niet goet, maar euvel in den zin.
Ik vreeze voor gewelt, 't komt niet in mijn gedachten,
Als datze ons mogen hier vermoorden, of verkrachten:
Of maeken haer gereet met koetsen, om ter vlucht
Te schaeken ons van hier; let wel op 't geen ik ducht.
Klar. Mellina, gy zijt jong, en kent de fiere zinnen
Der eedle mannen niet; zy zullen niet beginnen
Dat haer in eer, en bloet, en staet vermindren kan:
Want die naer boosheyt tracht, en is geen Eedelman;
Schoon dat hy uyt de stam der vroomen is gesprooten.
Ik heb Hippolito zijn geesten al ontslooten:
De gal en is hem niet zoo hoogh geklommen; neen!
Maer dat hy lang vertoeft, dat heeft gewis zijn reên.
Mel. Men kan door het gezicht zoo haest de gront niet raeken.
Klar. Ey vreest niet, hy zal ons, al eer gy 't meent, weêr slaeken.
Mel. Waerom besluyt hy ons, als hy geen quaet en gist?
Klar. Hy wil ons noch wat zien Mellina, ja, dat is 't.
Mel. Daer hoor ik iemant, och! mijn hart begint te beeven!
Klar. Het is Hippolito, hy komt ons vryheyt geeven.
Mel. Helaes! het is mijn Heer! wat droefheyt gaet ons aen?
Klar. Toont gy u niet ontstelt, laet my alleen begaen;

'tGe-

't Geluk dat loopt ganſch blindt, en ſtopt met een haer
ooren.
Wie haer vervolgt, en roept, die vlucht zy zonder hooren.

Derde Bykomſt.

Bellemente. Klariane. Mellinx.

Bel.,,GEraekt in mijn gemoet, van onverwacht te zien
,, Een daet by my gelooft, dat nimmer kon geſchiên,
,,Sta ik gelijk een poſt; mijn voeten werden planten:
,,Mijn bloet beſtremt tot ys, 't gezicht tot diamanten,
,,Mijn zinnen zonder zin; mijn weezen dat wort naer:
,,Mijn ganſche leeden ſtaen gelijk als een pilaer.
,,Alleen zoo roert mijn tong, die d'onverwachte plaegen
,,Ontfangen door het oog, mach aen het hart beklaegen.
,,Verhaelt u mijnen geeſt, hoe zijt gy dus ontſtelt?
,,Zijt gy verongelijkt, ziet dat gy 't weêr vergelt.
Onkuyſche vrouw, kunt gy my d'oogen dus verblinden?
En moet ik buyten tijts Mevrou hier komen vinden?
Is hier uw nichje dat gy ſteets bezoeken gaet?
Is dit de kerk daer gy van zonde u zuyvren laet?
Zijn dit de lettren daer gy ſteets in zijt bekommert?
Is dit het naeltwerk daer gy ſtaeg meê zijt beſlommert?
Is dit de hooftpijn, en de rekking door de leên?
't Zijn hoere treeken, ja; ook anders zijn het geen.
Gy zaegt Hippolito, geveynſde vrouwe, nimmer?
Maer kent zijn wooning wel: wie hoorden ooyt van ſlim-
mer?
Ben ik alreê zoo dwars in uwen ſnooden geeſt?
Die in geveynſden ſchijn u ben zoo lief geweeſt.
Kan u de luſt zoo dra tot zulk een daedt beweegen?
Neen, neen, gy hebt dees vond zo onlangs niet gekreegen.
Ik ben bedroogen, ach! ik zie ik ben verleyt.
Gy hebt geveynſt, en vals my in uw net gebreyt.
Ik zal Hippolito, en wis veel andre moeten
(Zoo 'k heus en eêl wil zijn) voor vrient, en ſwager groe-
ten.
Maer

Maer 'k zal veel liever noch met dit doorluchtig ſwaert,
Gaen tot het element, van waer ik ben geäert:
Of eer zal ik, die my tot wantrouw oorzaek geeven,
Met liſt, en met verraet, en wreetheyt neemen 't leeven.
Klar. O woorden vol van gal! zy quetſen als een ſpeer,
In een gerechte borſt, gelaſtert in haer eer.
Hoe kunt gy, waerde man, uw vrouw zoo licht betijgen?
Met zaeken die ik ſchaem te noemen; maer verſwijgen,
Zoo ongerechten blaem. de lichtgeloovigheyt
Heeft die mijn Heer, als nu, van 't reeden-ſpoor geleyt?
Heeft u Hippolito het quaet zoo ingeblaezen,
Door zijne liſtigheyt, dat gy hier dus komt raezen?
't Is wis gy door zijn raet alhier gekoomen zijt;
'k Zal 't dien verrader ook vergelden met 'er tijdt:
Dat hy onruſtigh maekt twee welvernoegde zielen;
Mijn eer te rooven tracht; ô booswicht, ſchuim der fielen!
Maer gy, hoe zijt gy doch zoo lichtgeloovigh, dat
Gy mijn onnoozelheyt in uw gemoet niet vat?
Daer ik u heb mijn trouw zoo hecht en vaſt beſwooren;
Daer ik u heb voor Heer, en Bruydegom verkooren;
Daer ik in mijn gemoet niet voor u achter hiel:
Daer ik uw beeltenis ontfing in mijne ziel.
Kunt gy uw hert zoo licht met minnen-yver plaegen?
Zoo heb ik u te trouwe en zuyvre liefd' gedraegen.
Bel. Neen Klariane, dees verſchooningen zijn niet:
Zy krijgen ook geen plaets, daer achterdocht gebiedt.
De vrouwen, als zy zijn in eenen ſtrik beneepen,
Zoo 't haer te vinnigh knelt, zy hebben duyzent greepen
Daer uyt te worſtlen; hier is 't dat gy ook na ſtaet:
Maer neen, mijn yver brandt, dus is daer weynig raet.
Wilt ook Hippolito niet in uw haet gedenken,
Want hy heeft nooyt gedacht u in uw eer te krenken.
Een voorval bracht my hier heel gunſtig; want hier deur
Komt my uw veynzery en ontrouw nu te veur.
Klar. En ſchelt niet meer, ik ſweer, 't gerucht heeft my bewoogen.

Bel.

Bel. Ik zie uw valsheyt: ja! en voel my niet bedroogen.
Klar. Gy ziet, maer ziet het niet, het geen dat gy vermeent.
Bel. Hoe komt gy in dees plaets? is dat geen valsheyt?
Klar. Neen 't:
Want dat gy my hier ziet, begrijpt geen andren oorzaek,
Als uyt uw eygen reên, en door uw eygen voorſpraek.
Bel. Hoe kan dat mooglijk zijn?
Klar. Dat zal ik u in 't breet
Verhaelen, zoo gy 't noch door uw gevoel niet weet.
Hoe dik hebt gy aen my, in onze vryeryen,
En zoete koozery, voor deezen gaen belyen,
Als dat gy had een vrint, waer meê gy opgevoedt
In alle zedigheyt; zoo dat gy in 't gemoet
D'een d'ander liefde droeg: en beyderzijts met vreugde
Malkander onderhielt; ook dat uw vrient in deugde
Voor ieder munten uyt; en dat hy kloek van geeſt,
Een ieder overwon; en hoe hy ſchoon van leeſt,
Van aenzicht, van geſtalt, van heus gelaet, en weezen,
Zoo uytermaeten was in ſchoonheyt nooyt volpreezen:
Ik moſt dien jongeling, ik moſt die ſchoonheyt zien;
Mijn Bruygom zou daer door een groote gunſt geſchiên.
Ik ſtont het toe, ik wiert begeerig door 't aenprijzen:
En dacht dien Edelman mijn heusheyt te bewijzen:
Want op ons bruyloft, ſchoon hy daer toe wiert verzocht,
En was 't niet mooglijk dat gy hem daer krijgen mocht.
En zijnd' in eene ſtadt, houdt hy hem noch af keerigh.
Dit maekte my ten laetſt', door al zijn lof, begeerigh,
Om te bezien of 't waer als van hem wierdt gezeyt;
Dus de nieuwsgierigheyt, die meeſt de vrouwen leydt,
En hare plicht verheert, die deê my hem bezoeken.
Dus zijt gy d'oorzaek zelfs; ſchoon dat gy dus met vloe-
ken
En ſchelden my verbaeſt: van ſchult weet ik niet of.
Dat gy my nu hier vind geſlooten in den hof,
Dat 's aen Hippolito, en niet aen my te wijten:
Als ik hem had gezien, zoo wou ik my bevlijten,

Te ſcheyden van hem af; hy zeyde een Edelman
Hem ſpreken moſt, en bid, of ik wat toeven kan,
En melden dan mijn komſt; heeft hy my voorgeloogen,
En opgeſlooten, en daer naer noch ſchelms bedroogen,
Is my noch onbewuſt; gy weet beſt hoe het is;
Voor my, ik ken my vry, en vroom in mijn gewis.

Mel. Ik ben getuyg, mijn Heer, van alle het geſchieden;
'τ Is waerlijk zoo, gelijk Mevrouw u daer bedieden.

Bel. Ik ben door uwe reên al wederom gekeert,
My rout mijn haeſtigheyt, waer in 'k u heb onteert.
Mijn oog, u hier te zien, deed aen mijn hart gelooven,
Dat gy door ontucht zocht mijn luyſter te berooven.
De jalouzy quam mijn oploopentheyt te baet;
En deze werkten in mijn zinnen zoo veel quaet,
Dat ik niet heb ontzien mijn halve ziel te laeken,
En op de deugden zelf veel laſter uyt te braeken.
Mijn Klariane lief, vergeeft mijn deze fout,
Nadien u trouwe helft zijn misvertrouwen rout.

Klar. 'k Verſchoon u waerde Heer, vermits men u verleyden.
Hoe of Hippolito my zulk een quaet bereyden?
Dat hy u oproeyt? foey! hy veynſden hem mijn vriendt,
Ik heb zoo ſchelmſen werk aen hem doch niet verdient.
Hoe wiſt hy wie ik was? hoe koſt hy my bedraegen?
Hy zal zijn loogentael, dat ſweer ik, hem beklaegen.

Bel. Mijn lief, ontſtelt u niet, hy heeft geen deel aen 't quaet.
Maer hy die heeft misdaen, hier voor u oogen ſtaet,
Indien gy ſtraf begeert, verhaelt het op dees leeden,
En niet aen hem, gy hebt tot ſtraffen geene reeden.

Klar. Hoe komt gy dan by my, daer ik geſlooten ben?

Bel. Mijn engel, op dees zaek ik u licht dienen ken.
Zoo dra Hippolito den Hartogh quam begroeten,
Belaſten hem de Vorſt, dat hy zou vryen moeten
Eubelle voor zijn Prins; ja! zonder wat uytſtel:
Hy ſtrijt wat met de Vorſt; doch moet al evenwel.
Geen uytvlucht ziende, bid my, (om het kort te uyten)
Of ik, uyt zijnen hof, een Iuffrou wil ontſluyten,

Die

Die hy beslooten heeft; ik doe 't geen hem behaegt:
Dus vind ik u; 't geen straks een schrik in 't hart my jaegt:
Maer wederom verheugt, en al mijn leet vergeeten,
Nu ik mach Klariaen, mijn lief, onschuldig heeten.
Klar. Dewijl de dwaeling is het stof van d'ongeneugt,
Zal het vergeeven zijn het voetsel van de vreugt.
Hippolito misdeê niet als my dus te vangen:
'k Vergeef het hem, om dat gy daer naer hebt verlangen.
En uwe fouten, mijn verkooren, die zijn niet;
Vermits gy over my, en al het mijn gebiedt.
Bel. Mijn zuyvre gemaelin, kan ik uw deugt beloonen?
Klar. O ja, met my uw liefd, doch ongeveynst, te toonen.
Bel. Ik sweer 't u by mijn eer, en by dees lieve kus.
Klar. Met dit vereenen ik de haet gelijk uytblus.

Vierde Bykomst.

Hippolito. Bellemente. Klariane. Mellina.

Hip.,, DIt vrient niet al te wel: is dit de Iuffrou slaeken?
,, My dunkt dat hy daer van wil volle minnaer raeken.
Kan u de jonge vrouw niet trekken van dit werk?
Noch onze vrintschap? zijn de banden niet zoo sterk?
Mijn waerde vrient! wel hoe! dit was zo niet versproken,
Dat gy mijn offer zoud hier voor uw zelven stoken.
Bel. Neemt dat zoo quaelijk niet Hippolito, dat ik
My aen de waerde zy van deeze schoonheyt schik.
Dees vrye toegang die is wettigh. mijn beminde
Quam ik hier onverwacht in uwen hof te vinde.
Dit is mijn vrouw, mijn Heer; die u nu heeft bezocht,
Terwijl dat zy doch d'eer van u niet hebben mocht.
Het hart der vrouwen is te keurlijk; 't geen zy willen
Dat moet ook zijn volbrocht, of zy zijn niet te stillen.
Nu heeft zy u bezocht, 't geen gy aen haar niet deedt.
Hip. Dat ik ben slof geweest, is my van harten leet.
Ik zal het gunstigh hart van mijn geneegen vrinden,
Met dubble dienstbaerheyt steets trachten te verbinden.

Maer

Maer gy, ô heusche vrouw, zoo gy u acht misdaen,
Ik u besłooten heb, wilt dat ten besten slaen.
Men overviel my, als uw oogen zelver zaegen,
En mijn beluste geest en kon niet zijn ontslaegen
Van uw volmaekte geest, voor dat my was bewust
De oorzaek van uw komst; wilt dan aen mijne lust
Met straf u niet voldoen;maer met mijn schult vergeeven.

Klar. Zulks staet heel licht te doen, mits daer niet is misdreeven.
Schoon uyt 't besluyten is een warring voortgebracht,
Geen schade kleeft 'er aen; want alles is als 't placht.

Bel. Hippolito, 'k verzoek (om ons verspreyde zinnen,
Door zulk een vremt geval, te trekken weeder binnen)
Dat wy dit middaghmael verblijven t'zaem by een;
En ik niet sny van een uw bykomst ongemeen:
Wy kunnen over disch ons t'zaemen wat vermaeken;
Met voor te houwen van dees voorgevallen zaeken.
Verblijft gy dan mijn gast.

Hip. 'k Verzoek gy blijft de mijn,
Nadien het is gereetst te blijven daer wy zijn.

Bel. Gy moet de mijne zijn voor dees tijt, en wy zullen
Dan op een ander tijt uw beede weêr vervullen.
Mijn vrouw verbleef ook niet, vermits de vrintschap teer
En jong is; ey! ik bid, weêrzegt het niet mijn Heer.

Klar. Indien ik iet by u vermach met mijn gebeeden,
Zoo bid ik u, ontzegt het ons om geene reeden.

Hip. Terwijl gy 't zoo begeert, en heb ik geene reên
Te laeten uw verzoek, veel min te zeggen neen.

Bel. Zoo gaen wy dan mijn Heer, de tijt wil niet verbeyden.
Gy moogt Mellina, vrint, zoo 't u belieft, geleyden.

Hip. Mellina waerde maegt, wy maeken dan een paer.

Mel. Indien ik waer Mevrou, ik zach de zaek haest klaer.

Hip. Voorwaer uw zoet gezicht kan meê al wonden maeken.

Mel. 't Is wonder gy noch leeft, daer u zoo veele raeken.
Gy mint al wonderlijk, eerst Iuffrou, nu de maegt.

Hip. De Iuffrou heeft haer deel, voor u dient ook gewaegt.

VIERDE BEDRYF.

Eerste Uitkomst.

Klariane. Mellina.

Klar. GY raet my al te veel tot afſtant; want mijn zinnen
Geheel verovert zijn, om hem geheel te winnen.
,, O ſchoone en brave geeſt! als ik u deezen dach,
,,Uyt keurlijkheyt van zin, eerſt van mijn leeven zach,
,,Zoo voelde ik deeze borſt ontfonken door uw oogen,
,,Waer uyt geſtaedigh my zijn ſchichten toegevloogen.
,,De liefde, zie ik, in uw zuyver aenzicht woont,
,,Die daer met Majeſteyt op 't prachtigſt hem vertoont,
,,Om maegdenharten in uw waerd gebiedt te trekken:
,,Hier toe koſt gy mijn hart ten deele meê verwekken.
,,Maer nu mijn oogen en mijn ooren hebben deel
,,Gehad van uw verſtant; uw gaven die zoo eêl
,,En overvloedigh zijn, datze uw volmaekte leeden
,,Waerd maeken, om van my te werden aengebeeden.
Heb ik mijn hart bereyt, om in de zoete min,
Te wezen uw vermaek, en trouwe dienaerin:
Daerom Mellina gaet, laet mijn beminde koomen
By my, in mijn vertrek; wel hoe, ſtaet gy te droomen?
Grijp moed, zijt my geheym, ik zal u voor uw dienſt
Beloonen ongemeen, en dat op 't onverzienſt.
Mel. Mijn waerde vrouw, hoe zijn uw zinnen zoo aen 't dwaelen?
Wat kunt gy uyt dees min, als ſchande en laſter, haelen?
Neemt doch een dach vier vijf beraedt, de tijt die zal
Uw zin wel trekken van dat ingenoomen mal.
Gy prijſt ook deezen gaſt, als of op ganſcher aerden
Niet een en was zoo ſchoon, of hem gelijk in waerden.
Uw tochten ſpreeken hier. hoe! is uw Egemael
Niet kloek in alle ding? en wel zoo rijp van tael?

Wat

Wat letſel heeft uw lief, in uw betovrende oogen?
Waer in Hippolito hy niet zou g'lijken moogen.

Klar. Voor deezen was mijn hart wel gunſtig aen mijn man:
Vraegt gy nu, wat ik u voor letſel wijzen kan?
Als ik hem maer aenzie, my dunkt dat uyt zijn weezen,
Een wolf, of tigerdier, of luypaert is gereezen.
Als ik dan weeder zie den oorſprong van mijn vlam,
Zoo dunkt my dat 'er ſtaet een lief en zuyver lam.
Den een die komt my groen, en jeugdig voor mijn oogen;
Den andren dor, en oudt; en heel van geen vermoogen.
Den eenen is zijn oog als ganſch verdonkert glas;
Den andren als kriſtal: dunkt u ik aêrs zoo ras
Verandert weezen zou?

Mel. Gy krijgt te groote vlaegen;
En acht u eer niet waert; gy zult het u beklaegen:
Weet dat gy d'eer misdoet, en al uw gloor verlieſt.

Klar. Maer weet gy wat uw vrouw daer weder door verkieſt?
Een vreugde die mijn ziel kan haer vernoegen geeven.
Hoe kan hy zijn geruſt die onvernoegt moet leeven?
Zijt gy maer trouw, vreeſt niet: al d'andre ſwaerigheyt,
Die heb ik by my zelf al grondigh overleyt.
Nu toont de tijt ons gunſt; de boeren quamen eeven,
Zoo dra wy van het mael ons hadden op begeeven,
Hoe dat een Hart van haer gedreeven was in 't net:
't Is wel twee uuren werk eer hy 't gevangen het.
Terwijl hy ſchept zijn luſt, om ons het wildt te jaegen,
Zoo is 't de rechte tijt om deeze kans te waegen:
Te meer vermits het ſtroo zoo na leyt aen het vier.
Ga dan Mellina, ga, en brengt hem daetlijk hier.

Mel. Nadien geen reeden u kan van uw voorneem drijven,
Zal ik u dienſtig zijn, en trouw in alles blijven. *Mel. bin.*

Klar. Hoe haek ik na zijn komſt, om op zijn roode mont,
Te heelen mijn begeert, en diepgetroffen wont.
Hoe zoet zal mijne tong hem trachten te beweegen;
Dat hy wert eeven zoo, als ik tot hem geneegen.

Maer zal de ſchaemte my niet drijven van mijn wil?
Mijn ſpraek verſtommen, en mijn tochten houden ſtil?
Neen neen, heeft mijne drift mijn eer niet aengekeeken,
Noch faem, noch achtbaerheyt, noch om mijn echt te
breeken;
Hoe zou een teedre ſchaemt, die kindren bloozen doet,
Weêrhoutſter zijn van luſt in mijn geveſt gemoet?

Eerſte Bykomſt.

Hippolito. Klariane.

Hip. KAn ik, beleefde vrouw, u met mijn dienſt behaegen?
Zoo ziet gy willigh my in uwen dienſt mijn daegen.
Klar. O ja Hippolito: en om u 't zelfde dan
Te toonen, neem ik u eerſt voor mijn dienaer an:
Gy acht my uw meeſtres; ik mach u wel gebieden.
Hip. Wat dat Mevrouw begeert, dat zal van my geſchieden.
Klar. Mijn dienaer hoort dan toe; gy weet wel dat de min
Een dartlen bengel is, en ſchiet zijn pijlen in
De weekſte harten, die hem niet weêrſtaen en konnen:
Van zulk een oppermacht ben ik nu meê verwonnen.
Ik ben verwont, ontfonkt; mijn hart dat ſtaet en blaekt,
Zoo vinnigh heeft de min my in de borſt geraekt.
Het doelwit van mijn min, waer op mijn oogen ſtaeren,
Is waerdigh mijne min, zijt gy nu wel ervaeren,
Zoo raed eens op zijn hooft wie dees beminde is.
Hip. Mevrouw, uw bedtgenoot.
Klar. O neen! daer raet gy mis;
Maer gy zijt die mijn hart verſtrikt met minnebanden:
Gy zijt het die mijn ziel in uwe min doet branden.
Nu wil ik als meeſtres (wijl gy mijn dienaer bent)
Dat gy mijn groote liefd' met liefde ſteets erkent.
Hip. Uw dienaer, dat 's mijn plicht. uw minne te beloonen,
Waert gy een vrye maegt, ik zou my vaerdigh toonen:
Maer nu zijt gy, Mevrou, verbonden door uw echt;
Ik bid dat gy dit werk wat rijper overlecht.

Maer neen, Mevrou die zoekt haer dienaer te beproeven.
Klar. Zaegt gy mijn hart, gy zout dees reeden niet behoeven.
Ik min u in mijn ziel; 'k verwerp om u mijn trouw:
Mijn eer geef ik aen u, die ik zoo waerdigh houw.
Ik bloos niet, al de ſchaemt heb ik van my verbannen,
Om uwe liefd' alleen: ô roem, en puyk der mannen!
Mint my als ik u min. mijn ziel! verbinden wy
Ons aen de zoete luſt van minneſluykery.
Hip. ,,Had ik dat zoet geval op die tijt maer genooten,
,,Toen ik dit ſchoone beelt had in mijn hof beſlooten;
,,Ik zocht geen uytſtel, noch geen zaek wiert voorgewent
,,Tot afſtant van haer min, mits zy was onbekent:
,,Maer nu ik weet, zy is de vrouw van mijn verkooren
,,En dierverbonden vrient, is al die vreugt verlooren.
,,Zal ik zoo ſchoonen kans voorby dan laeten gaen?
,,Zal ik, mijn halsvrindt, dan dees valsheyt ook beſtaen?
,,Dat ik uw echte trouw, uyt wellust zou bevlekken?
,,En een zoo ſchoonen vrouw u uyt de armen trekken?
,,Zal ik dan zien dat ſchoon, en blijven onbeweegt?
,,Ik was een rots, gelijk van het gevoel ontleegt.
,,Ontſchuldigt my mijn vrient, ſchoon ik ons vrientſchap hoone;
,,De jeugt, en 't jonge bloet, doet my dees ſtoutheyt toonen.
Klar. Gy hebt al veel bedacht, maer wat 's 't beſluyt, mijn Heer?
Hip. Dat ik uw min aenvaerde, en min mijn engel weêr:
En geef my willigh in uw banden: welbeminde!
Gy zult een heuſchen, en een trouwen dienaer vinde.
Uw aerdigh zoet gelonk, uw ſchoonheyt ongemeen,
Om dienen niet alleen, maer waerdigh aengebeên,
Zal eeuwig mijne ziel gebieden, en beheeren.
Klar. Wel aen, beminde, laet ons tot de vreugde keeren.
Mijn ziel is uw geheel: omhels my dan mijn hart.
Hip. Met vreugde gy van my, mijn ziel, omvangen wart.
Hoe heyligh was dit zoet, hoe lieflijk aen ons harte,

Zoo 't niet gemengelt was met naberouw, en ſmarte;
Dat men door echtbreuk zelfs de heemelen verſtoort.
Klar. Gy zijt heel kleyn van moet; zijt luſtigh als 't behoort:
Dees wet, waer voor gy vreeſt, en wiert niet onderhouwen,
Indien de Grooten zelfs niet angſtigh voor hun vrouwen
En waeren, dat men die zou troonen van haer bet:
Dus wort alleen uyt vrees ons dit gebodt gezet.
Maer ik verwerp die dwang: geen echt zal my beletten
Dat ik verkoeling zoek te krijgen voor mijn hetten.
Mijn minnaer, naedert wat, en zet u hier ter neêr;
Want niet als minnevreugt en is 't dat ik begeer.
Hip. 'k Omhels dan 't waerde ſchoon van uw volmaekte leeden.
Klar. Ik geef my in 't beſcherm van u, die zelfs der zeeden
Volkoomen meeſter zijt.
Hip. Ik geef mijn hart aen 't ſchoon,
Waer by de geeſtigheyt geheel is met 'er woon.
Klar. Om dat gy wonder zijt, heb ik u uytverkooren.
Hip. Neen, zoo 'er wonder is, zoo is het naer behooren
Dat ik u wonder noem; want wonder ſchoon gy zijt:
En in uw geeſtigheyt een wonder in dees tijt.
Klar. Mijn waerde minnaer, blus mijn brant met uwe kusjes,
Hip. Beminde, ik voldoe uw graegte, en lieve lusjes.
Klar. Geliefde trooſter, ach! ik ſmelt in lieve vreugt.
Hip. Wat kander zoeter zijn, mijn engel, voor de jeugt,
Als daer men hart, met hart...
Klar. En ziel, met ziel vereene:
Hip. Den heemel wil ter ſluyk ons lang dees vreugt verleene.
Klar. Dat zal wel lukken: kom mijn trooſter, weeſt getrooſt,
Ik kus te veel, mijn lief.
Hip. Zoo dient gy wat verpooſt.

Tweede Bykomſt.

Bellemente. Hippolito. Klariane.

Bel. JA! zijt gy zoo getrouw, getrouwe Klariane?
Dit is geen misverſtant: het koſt hier bloet en trane.
Gy geyle, ik kom hier, van de gerechtigheyt
Gerechtigh aengemaent, om 't ongeöorlooft feyt
Dat gy hier pleegent zijt, en my mijn eer maekt nietigh,
Te ſtraffen, op dat u 't gevoel zy zoo verdrietigh,
Als my nu het gezicht: bereyt u, om het quaet
Te boeten; want gy zijt bevonden op de daet.
Hoe! wilt gy uw geweer in dit geval gebruyken?
Om u als een party, doen voor my neederduyken.
Is dit gelijk geweer; maer dit en zult gy niet
Afweeren, noch aen my beletten dat ik ſchiet.
Treed in daer ik u wijs, en wilt u vry bereyden,
Ten beſten dat gy kunt, om voort van hier te ſcheyden.
Wat ſammelt gy? gaet in, of, zonder fout, het loot
Zal rechter zijn uws quaet, en misdaet al te ſnoot.
Maer gy, hoe weent gy zoo? en 't hooft ter aerd geboogen?
Is door mijn komſt u vreugt, en blijtſchap zoo vervloogen?
Dat ik juyſt ſtooren moſt zoo wel vereende twee,
Zoo lief omhels, gekus, en hartjens zoo in vreê.
Verduyvelde ſerpent! en welkſter der laurieren,
Die plegen erffelijk om deeze kruyn te ſwieren!
't Is wonder het gedult mijn gramſchap noch verdrukt:
Mijn wraek aen banden leyt, dat u heel wel gelukt.
Veyns dan een wijl met my, en ſtop die heete ſtroomen,
Tot datze u geyle rif wat meer te ſtade koomen.

Derde Bykomst.

Bellemente. Castro. Klariane.

Bel. HOu Castro! nader schelm; ziet wat gy met u mondt,
En uwe adders tong, al quaet bereiden kondt.
Zie hoe mijn waerde vrouw van druk leit neêrgesmeeten:
Om dat ik aen heur heb zoo vuilen daet verweeten.
Waer is Hippolito? voort vindt hem, of voor al
Zijt zeeker dat ik u zoo strax vermoorden zal.
Brengt gy hem hier te voor, gefwind, ziet uyt uw oogen.
Cast. 'k Weet niet genadig Heer, wat dat my heeft bewoogen,
Of wat nieusgierigheyt het is die my aenkleeft;
'k Geloof mijn moeder 't my tot erff gelaeten heeft.
Ik keek door 't sleutelgat; toen heeft het recht geleeken,
Als of hy met Mevrou . . . heb ik niet recht gekeeken,
Zoo is 't mijn oogen schult, die niet te klaer en zijn;
Heb ik my dus misgaen, mijn Heer! vergeeft het mijn!
Bel. Gy moet Hippolito, doortrapten klappert, zoeken.
Cast. Ia wel, ik wil mijn oog van nu af aen vervloeken,
Dat my zoo heeft misleit.
Bel. Zoek, of ik stoot u neêr
Zoo daetlijk met dees kling.
Cast. Och, och! gena mijn Heer!
Vergeef my deze fout.
Bel. Ik zal het u vergeeven;
Maer op een voorwaerd', dat gy noyt van al u leeven
Hier van iet reppen zult; of weet, dat ik tot straff
U flucx zal met een koordt doen dalen in uw graff.
Cast. Ik loof mijn oog niet meer dat my dus kon bedriegen;
Ook zal ik voorts mijn tong wel wennen van te liegen;
Want zulk een straf, mijn Heer, voorwaer behaegt my niet. *binnen.*
Bel. „Vertrekt, en let 'er op gy u niet meer verziet.
„Genootzaekt was ik dus dien snappert te verleyen;

„Want

,,Want dienſtboôn zijn gewent gemeenlijk te verbreyen
,,Wat binnens huys geſchiet, en meeſten tijt het quaet:
,,Zoo zou nu ook dit werk, gedraegen by de ſtraet,
,,Mijn eer verwelken, en op alle tongen kleeven;
,,Tot ſpot, tot ſchand, tot ſmaet, van 't geen hier is bedreeven:
,,Hier heb ik voor geweeſt, en hem de mont geſnoert.
,,Maer hoe zal ik het ſtuk, dat my aldus beroert,
,,Beſtraffen naer zijn eyſch? wil ik, om my te wreeken,
,,Haer alle beyde gaen terſtont het hart afſteeken?
,,O neen! zoo ſtelden ik mijn eer geheel ten roof;
,,Den heemel wierdt my wars, de werelt wiert my loof,
,,En zou my aen het ſwaert des rechters overlaeten,
,,Zoo ik door 't vluchten niet ontliep mijn eer en ſtaeten.
,,Een ganſch verdorven lof dat klonk my eeuwig naer,
,,(Schoon 't was gerechte ſtraf) van ſchelm, en moordenaer.
,,Dus wil ik wraek, en moort, te zamen laten vaeren:
,,Om na vermoogen hier mijn eere te bewaeren.
Wel nu Hippolito: hoe hebt gy u bedacht?
Wat is 't? het leeven, of de doodt die gy verwacht?
Wat kan het werk, zoo vals aen my uw vrient bedreeven,
Na 't rooven van zijn eer, u doch voor hope geeven?

Vierde Bykomſt.

Hippolito. Bellemente. Klariane.

Hip. DAer is geen hoop voor my in dees bedroefde noot,
Als van uw hand alleen t'ontfangen mijne doot.
Bel. Uw doot alleen, en zou my tot geen roem verſtrekken:
Maer ik wil roem, en wraek, beyd' te gelijk opwekken.
Mijn roem, om dat ik u, die my op 't hoogſt' misdoet,
Het leeven niet ontrek op zoo een ſtaende voet:
Daer duyzent, die haer eer op zoo een wijs verliezen,
Haer eers voldoening met uw ſterven zouden kiezen:
Ja niet een lit aen een en lieten, tot de luſt

Van wreeken haer begeert tot wreeken had geblust.
Maer 'k heb een andre vond van 't wreeken aengenomen,
Waer door dat ik ook zal mijn eer wat nader komen;
En breeken 't schepsel niet, het welk den hemel laekt:
Maer 't geen hier in mijn doen, mijn eervoldoening maekt.
Gy die mijn waertste vrient geweest zijt al mijn daegen,
En my op deezen dach mijn eer my hebt ontdraegen;
Mijn roem, en achtbaerheyt, beyd' te gelijk besmet;
Met u te voegen op 't geheyligt huwlijksbet:
Ik kan geen swaerder straf, om u te straffen vinden,
Als u, die ik zoo trouw, en zoo van harten minden,
Te bannen van my af: gaet heen, maer spreekt noyt weêr
Met die, die gy zoo vuyl getast hebt in zijn eer:
Mijt ook die oogen, die u noyt en zullen lijden;
En 't hart dat altijts zal om u met afkeer strijden:
Dit is my wraeks genoeg; en uwe straf zal zijn
De knaeging uws gemoets; een ongemeene pijn.
En zoo gy zijt verhart, in 't hart hartnekkig leeven,
Zoo zal den hemel u wis swaerder straffe geeven.
Vertrekt.
Hip. O deugdig man! die my genadigh zijt,
Gy zult my deugdig zien, en dat in korten tijdt. *bin.*
Bel. Maer u te straffen, is vry meerder te vermaenen.
Gy zijt een krokodil; gy stort geveynsde traenen.
Had gy op het vervolg van geyle lust gedacht,
Gy had zoo hevigh niet naer geyle lust getracht.
Zijn lust en heeft u niet zoo dra tot lust bewoogen,
Maer gy hebt lust geschept uyt zijn beluste oogen.
Geen hond is zoo verzaedt, of snuffelt om een kuyl,
't Verborgen lok-aes ruykt, ontgraeft het met zijn muyl.
Maer gy hebt min veracht, van die u min betoonden;
En die u min belacht, gy met u min beloonden.
Die u in trou bezit, daer breekt gy uwe trou;
Die u in trou niet zoekt, geeft gy u lijf, ô vrou!
Die aen geen andre moogt u lichaem overdraegen
Als

Als aen u man, beſtaet een vleyer te behaegen;
En haelt des hemels vloek, en plagen, op uw ziel;
Die d'echtbreuk altoos quaet, en voor dootzonde hiel;
En ſtraftze ook hier op aerdt, met veelerleye quaelen;
Die yder een belacht, en yder doet op ſmaelen,
Die vrienden eer bevlekt, en 't bloet van uwen man,
En die niet minder doen, dan u te ſtraffen kan...

Klar. Wel aen, ik ben bereyt u ſtraffe te genieten;
Tree toe, en toeft niet lang, maer wilt my 't hart door-ſchieten.
Of wilt gy harder ſtraf; kom aen, ik ben te vreê,
Ik hebze wel verdient, om dat ik u misdeê.

Bel. Neen, neen, dat zou my meê tot ſchant, en laſter ſtrek-ken,
Dat ik mijn wraekluſt zou met uwe doot voltrekken,
Nu ik hem 't leven ſchonk, die my ook zoo misdoet;
Maer aen u op dees wijs ik my meê wreeken moet:
Gy zult, die my op aerd' zo aengenaem koſt weezen,
Dat ik u voor mijn lief ja vrou heb uytgeleezen,
En my verheugen kon als ik het lieve licht
Aenſchouwen mocht van u zoo lieffelijk gezicht,
Van nu, of nu voortaen mijn zijde, of bedt verwarmen;
Noch noyt omvangen zijn met mijn geneegen armen.
Noch noyt de mond gekuſt, waer van het levend roodt
My eertijts leeven deedt, maer nu jaegt na mijn doot;
Noch noyt een diſch bekleên; noch my toeſpreeken laeten.
Gy waert van my bemindt, maer nu zal ik u haeten.

Klar. Zoo gy u wraek verkleent, en my het leeven laet,
Zoo denkt wat onze eer voor quaet te lijden ſtaet:
Want zijnde in onvreê, zeg, wat onze bloetgenooten
Toch zullen zeggen, Heer, 't is beſt my te doorſtooten.
Zoo blijft gy in uw eer, de ſchand is altijt mijn;
Kies ook een andre vrouw, en laetze u trouwer zijn.

Bel. 'k Zal, om uw groot geſlacht, uw eer een luyſter geeven:
My binden aen de wet van heyliglijk te leeven:

Om uw lichtvaerdigheyt ben ik het leeven moê;
En trek mijn zinnen na het zaligh hemels toe.
Leeft gy zoo 't u belieft; en ik leef maer alleene,
Om 't zondigh leeven, en mijn onluk te beweenen.
Zoo dra mijn goedren zijn, daer het behoort, gezet,
Zal ik my dragen op heel aen de Kloofter-wet.

Vijfde Bykomſt.

Mellina. Bellemente. Klariane.

Mel. Hippolito, mijn Heer, in 't uytgaen quam my zeggen,
Hoe dat hy was gezint op morgen te beleggen
Het huwlijk met Eubell'; dies bid hy u, mijn Heer,
Of gy aen zijn perſoon betoonen wilt die eer,
Gy op den hoogſten dagh van eer hem wilt verzellen;
Hy zal op alles voort gaen goede ordre ſtellen.
Bel. Kan hy verzoeken noch aen my, dat ik hem eer
Zal aendoen, die de mijn dus heeft gevelt ter neêr?
Of, naer 't gedaene quaet, hy my weêr zoekt te vleyen,
Dat geeft mijn eer niet weêr, noch kan mijn geeſt niet peyen.
Mijn eer wert niet herſtelt, dan dat ik hem verlaet;
En my verbinde met de geeſtelijke ſtaet. *binnen.*
Klar. Helaes! rampzaligh menſch! tot ongeluk gebooren:
Hebt gy zoo loſſen geeſt tot uwen boel verkooren?
Die, om wat teegenſpoet, uw minnegunſt verbant?
Zoo moet gy hier ten eynd' gebruyken uw verſtant;
En, door de liſtigheyt, uw bange ziel verquikken.
Mellina: kom en volg, gy moet my wat beſchikken;
Beſchaf my pen en inkt; ik ſchrijf met ongedult,
't Geen gy Hippolito zoo daetlijk brengen zult.

VYFDE BEDRYF.

Eerste Uytkomst.

Klariane.

Klar. DEr zielen moeder, van die midden in de plagen
Gedompelt, al haer leet wel graeg gereddet zagen,
Gevreesde listigheyt, die my geraden heeft,
Ik bid gy aen mijn werk ook goeden voorspoet geeft.
Gy weet, dat ik den haet heb op den hals geladen
Van mijne bedtgenoot, die my heel gaet versmaden,
Om 't minnelijk genot van een ondankbren gast:
Die om 't voorvallen quaet hem van mijn min ontlast;
En aen een ander nu zijn liefde wil besteeden:
Maer, zoo 'k uw dochter ben, en dient dit niet geleeden.
Heb ik om zijne min mijn eer ten roof gezet,
'k En ly niet dat hy klimt voort op een ander bet:
Ik zal zijn bruyt veel eer verscheuren met mijn tanden;
Ia! hel, en hemel, om een minnekus aenranden.
Nu my mijn eer begaf, houd ik my aen de min:
Zoo blijft 'er noch wat vreugt by mijn ontroerden zin.
Mellina toeft al lang, om 't weedervaer' te melden;
En antwoort op den brief, die zy voor my bestelden.

Eerste Bykomst.

Mellina. Klariane.

Mel. MYn boodtschap is verricht, ontlast u wat van pijn,
Uw minnaer zal terstont, Mevrou, hier by u zijn.
Klar. Heeft, in uw byzijn, hy, getrouwe! het geleezen?
Zoo bid ik, zeg my eens, hoedanigh stont zijn weezen.
Ik heb geen moed van hem; mijn hart, bewoont van min,
Daer kruypt de vreeze van een snoô verachting in.
Mel. Verwondert was dien Heer, als hy my aen zach komen;
Maer

Maer ſtont, als ik hem gaf den brief, als opgenomen.
Hy vraegde, wie my die te brengen had belaſt,
Mejuffrou, of mijn Heer? ik zeyd' het, en doe was 't,
Dat hy zijn oogen ſloeg op 't opſchrift, en bekenden
Dat het een vrouwen hant was, die hem 't zelfde zenden.
Hy opent het papier, 't ſchijnt ieder vinger kleeft,
In 't opdoen van het blat, hoe zeer de hant hem beeft.
Klar. ,,Verſlagen moêloos hart!
Mel. Ey, luyſter na zijn weezen:
Zoo dra hy in den brief een weynig had geleezen,
Het aengenaeme root, dat op zijn kaken leyt,
Terſtont in deluwbleek zich van malkander ſpreyt.
En zoo hy vorder leeſt, begint 't korael te wijken
Van zijne lippen af; zijn geeſten hem beſwijken:
Ik zach niet in de ſteê, dan purper, paers, en blaeuw,
Gemengelt onder een; want ik bezach hem naeuw.
Toen hy geleezen had, begonnen hem te leeken
De tranen uyt het oog; wiens glans wel eer zou breeken
't Verſtaeltſte maegdenhart: nu ſchijnt het heel een vloet
Te weezen, 't geen wel eer verwekte minnegloet.
Klar. Lafharte en kintſen geeſt!
Mel. Hy keert van my zijn oogen,
Op dat hy die bequaem en heymelijk mach droogen.
Hy bid my dat ik toef, hy zal my voort beſcheyt
Meê geeven op den brief; hy peynſt, hy overleyt;
Hy wandelt heen, en weêr; nu melden zijne zuchten,
Dat zijne geeſt hem doet voor ramp en onheyl duchten.
Ten laetſten grijpt hy moed, en ſpreekt my aldus aen:
,,Mellina, wilt terſtont na uw Meeſtreſſe gaen,
,,En zegt haer, dat ik zal zoo daetlijk by haer weezen.
,,Ook zegt my, mijnen vrient en is die niet te vreezen?
,,Toen zeyde ik: neen mijn Heer; het is alzoo beſtelt,
,,Dat gy heel heymelijk, in, en ook uytgaen zelt.
,,Daer is al wacht gezet, dus waren onze reeden.
Klar. Hoe bloô heeft hy aen ons zijn moêloosheyt beleeden!
Mel. Zoo hy geloofbaer is, hy zal hier daetlijk zijn:

Hy

Hy heeft 't my vast belooft; zie, hier zoo volgt hy mijn.
Klar. Vertrek, op dat ik mach alleenigh met hem raden.
Mellina binnen.

Tweede Bykomst.

Hippolito. Klariane.

Hip. MEvrou, ik kom tot u, doch met een ziel verladen
Van twijfelmoedigheyt! mits ik dees lettren al
Geleezen heb, maer weet niet hoe ik 't vatten zal:
Want zoo...
Klar. Lees dan noch eens, ik zal u onderrechten,
En onderwijzen, hoe men dit gevaer zal slechten.

Hippolito leest.

Vw leeven hangt aen eenen draet,
Dit heeft mijn Egemael besl ooten:
Als morgen gy voor 't Autaer staet,
U, en uw bruyt, bey te doorstooten.
Daer is geen middel om t'ontvliën,
Ten zy gy tot behoudt van 't leeven,
Komt by my, die u eer en dien;
Ik kan u raet tot uytkomst geeven.
U toegenegene KLARIANE.

Hip. 't Gedacht en kan dat quaet niet denken, dat mijn vrint
Dees laegen op my leit; want zoo hy waer gezint
Geweest, mijn vlees en bloet op t'offren, voor 't misdre-
Hy had my op de daet de straf wel kunnen geven: (ven,
Doch dikwils woet de haet na het herdenken 't meest,
Dies kom ik en verwacht mijn leven van uw geest.
Klar. De haet, Hippolito, is moeder van 't verraeden,
En voetster van 't bedrogh; en zoo zy mach verzaeden
Haer brandende begeert, zoo woont de list haer by,
En jalouzy, en moort, wraekzucht, en tieranny.
Zoo dat men onbeducht zich zelf niet moet gelaeten;
Wanneer men is bewust dat iemant ons komt haeten.
Wy hebben beyde een haet op onzen hals gelaên;

Nu

Nu moeten wy ons weêr van deezen haet ontſlaen;
Wat my betreft, daer zal mijn raet u van bevryên
Indien gy hier belooft, om weêr voor my te ſtryên.
Hip. Ik heb, Mevrouw, belooft, op dees bedroefden dagh,
Te doen uyt dienſtbaerheit, al 't geen dat ik vermach:
En zal noch, zonder dat gy moſt op ontucht denken,
Ook zonder mijnen vriendt aen 't leven iets te krenken,
Voldoen aen u begeer; dies zegt my wat gy wilt,
U wil zal, is 't mijn macht, volkomen zijn geſtilt.
Klar. Gy zult geen overlaſt van deze beyde dragen.
Maer mijne ziel die wenſt van daeg te zijn ontſlagen
Van een die ik vervloek; hebt gy nu moet, om die
Te brengen onder, daer 'k mijn ongeneught in zie,
Ten dienſte van de liefd', dien ik u heb bewezen
Waer uyt ons ongeluk en rampſpoet is gerezen?
Hip. Ik zweer u by mijn eer, en ridderlijke macht,
Dat boven alle wet, u wil zal zijn volbracht,
Door krachten van dees handt. noem my ſlechs den ge-
doemden
Van uw getergde geeſt, behalven de voornoemden.
Klar. Wel, weet dan wat my deert: na dat ik heb mijn eer
Uyt zucht, en liefd', tot u, geheel doen vallen neêr,
En heb daer door geheel den haet van mijn getroude
Gelaeden op den nek, voel ik u min verkouden;
Ia! my zoo dra vergeet, dat gy u niet ontziet
Een huwlijk aen te gaen, tot meerdring mijns verdriet.
Hier krijgt mijn wraekzucht ſtof: en wil dat gy de banden
Zult houden in den ſtrik, die my na u doen branden.
Wie gy nu moorden zult, zoo weet het is uw bruyt;
Want zoo ik leven zal, moet zy ter werelt uyt.
Mijn min zoo haetelik als minlik, lijt geen quellen,
Noch laet 't verkooren my niet rooven van Eubelle.
Zijt dan vol moets als ik, en ſlacht haer voor ons min;
En ik, ik zeg u dat ik ook gemoedight bin
Mijn man, door een vergift de ziel te doen uytbraeken,
En die ons heeft beklapt: zoo zullen wy geraeken

Aen

Aen vrydom voor ons min, waer nae dat wy in ruſt
Genieten moogen 't zoet, en wellnſt van de luſt.
Hip. „O gruwelijk beſluyt! ik voel mijn hairen rijzen;
„Mijn hart dat klopt 'er van! hoe zou men hier niet yzen!
Gy zoekt, vervloekte, my, nu dat uw minne woet,
T'ontzetten van mijn eer, van achtbaerheyt, van bloet;
Zou ik mijn tweede ziel, mijn lieve bruyt, vermoorden?
(Wie of van tiranny, zoo wreet, zijn daegen hoorden)
Ontſchuldigh aen 't geval van een vervoerde vrouw?
Neen Klariane! hier toe ben ik veel te trouw.
Ook ſtem ik nimmer tot mijn waerde vrients vergeeven,
Die my miſdadigen goetaerdigh ſchonk het leeven.
Klar. Zoo vrees dan voor de ſtraf, die voor u is bereyt.
Hip. Veel min, als voor u wil; wat my is opgeleyt
Ontfang ik liever, dan dit ſchelmſtuk aen te vaeten.
Klar. Ik zweer gy zult dan zien, hoe dat een vrouw kan haeten:
Want ik zal zelver u, indien 't mijn man niet doet,
Doen ſtorten voor 't autaer, of elderwaerts uw bloet.
Ontſlipt gy deeze liſt, ik heb noch duizent andre
Waer door dat ik u kan doen naer u graſſte wandre.
Ia! ik zal zelver 't ſtael u dringen in uw borſt:
Zoo hit mijn ziel, die naer u hartebloed heeft dorſt:
Want daer en is geen vreugt voor my nu meer te hoopen,
Nu dat mijn min, en eer, zijn te gelijk verloopen.
Hip. Uws mans, en uwen haet, lijd ik eer dan 't gebodt.

Derde Bykomſt.

Bellemente. Klariane. Hippolito.

Bel. OP deeze t'zamenkomſt zoo werpt de doot het lot.
Hoe kan hier min dan bloet de witte wanden verven.
Ik vrees noch hel, noch doot, zy zullen beyde ſterven.
Bellemente binnen.

Klar. Flus loegt gy krokodil, maer nu werkt gy mijn doot.
Hip. Ik ſweer u, wat ik doe, 't is eerlijk, en uyt noot.

Vierde Bykomſt.

Mellina. Hippolito. Klariane.

Mel. HElaes! nu is't gedaen, mijn Heer loopt in de zaelen,
En doet van ieder knecht piſtool, en deegen haelen,
Tot welk een eynd, Mevrou, dan kan men licht vermoên;
Wat zullen wy voor 't beſt in dees benautheyt doen?
Hip. Ay my! ik ben verraên: vervloekte duyvelinne:
Nu is mijn doot op hand, om uwe geyle minne.
Ontrouwe, moſt gy my noch lokken in dees pijn?
Klar. Verſchuylt gy? hoe! grijp moet; wy zullen t'zamen zijn
In weelden, onze vreugt die wort nu eerſt gebooren.

Vijfde Bykomſt.

Bellemente. Klariane. Hippolito. Mellina. Kaſtro. Dienaers.

Bel. GEtrooſt u, maekt u reed: want nu zijt gy verlooren.
Kla. Verlooren! neen, gy ſchelm! wy zullen u tot ſpijt
Wel ſterven; maer het zal u ſtrekken tot verwijt:
Om dat, wanſchapen, gy my niet en koſt vernoegen,
Zoo mocht ik billijk my wel by een ander voegen.
Gy monſter, ezel, bok, indien gy had de geeſt
Van deezen, gy waert ook zoo lief aen my geweeſt.
Nu heb ik u gehaet; en wilt gy wraek bekomen,
Ziet hier een borſt gereet, die voor u niet zal ſchromen.
Mijn doot ſtaet in uw oog, ô luypaert valſch van aert!
Maer mooglijk kan 't geſchiên, dat gy hem 't leven ſpaert:
En daer zal ik voor zijn: wy ſterven met elkander.
Ik min u, en uw min begeer ik voor een ander.
Hip. Ay my! vervloekte! ay, doorſleepen toveres!
Klar. Gedenkt, dat ik mijn vlam nu met uw bloet uytles.
Uw deegen, noch piſtool, en hoeft geen kracht te tonen;
Ziet welk een moet dat kan een vrouwen borſt bewonen:
Ik

Ik vrees het ſterven niet, maer acht het hemels zoet,
Nu het mijn heete wraek, en grooten haet voldoet.
Bel. O gruwelijk beſluyt! u beyde te doorſteeken.
Hip. Och! mocht ik met mijn bruyt Eubelle noch eens ſpre-
ken,
Eer my de doot benart, en ſleept my naer het graf;
Het zou gewis mijn ziel veel pijnen neemen af.
Ik ſtorf geruſter, en nam williger dit lyen.
Bel. Kom hier mijn Caſtro, wilt u voort na 't hof toe vlyen,
En zeg Eubelle, dat zy komt dit treurſpel zien;
En aen den Hartog ook dit bloetgeval aendien. *Caſt.bin.*
Klar. Voorwaer gy zijt beweegt, hoe rollen nu de traenen
Uyt het vergramde oog, om 't leet van Klariane;
Die was te vol van moed; of ſtorten zy een traen,
Om te verleyen was 't, en al geveynſt gedaen.
Ik wens dat gy met haet koſt byzijn in mijn ſterven;
Want u medoogen kan mijn taye ziel wel derven.
Of is 't u eygen lot, het geen gy nu beſchreyt?
Dat d'oorzaek van u ramp voor uwe voeten leyt?
En gy niet ſtraffen kunt, het geen u is ontzeegen?
Of zou de moed in u zoo hoog niet zijn geſteegen?
Mel. Ach! hoe verſpreit zijn haer de zinnen altemael!
Bel. O heemel! 'k bid dat ik ook meê ter neederdael
In dees beroerde val; want zulke ſwaere plagen,
En zijn mijn zacht gemoet niet machtig om te dragen.
Hip. Mijn ziel! ach waert gy hier! het ſterven viel my zacht.
Klar. Ha, ha: hoe komt het by? elk ſchreyt; en niemant lacht,
Dan ik alleenigh maer: hoe! drukken haer mijn ſmarten?
Of is het uyt gebruyk, dat zy beweegt van harten
Zich toonen, wijl de geeſt noch in het lichaem woelt?
Maer hoe, mijn minnaer! 't ſchijnt, dat gy meer pijn gevoelt
Dan ik, een ſwakke vrouw! of komt uw moed te zinken,
Mits gy u licht verbeelt in 't bloeden te verdrinken?
Een moeloos menſch, kan wint aenbrengen wel een ſchrik;
Dies toont het, hebt gy moed, en ſterf gelijk als ik.
Ik zal, heb ik geen eer, ten minſten naem nalaeten.

Bel. Op 't uur van ſterven noch zoo ydle reên te praten!
Hip. Gy krijgt nu geen gehoor, verraderes, vol liſt.
Klar. Ik ken uw zuchten al, 't is om uw bruyt, zoo is 't:
En wert mijn dienſt by u niet beeter aengenomen?
Nu 'k u, voor haer, en my, een bruyt heb doen bekomen?
Daer, om de muſkus reuk, gy 't bed niet ruymen zult;
Wiens tabbert ook niet is met poezel vlees gevult,
Maer been: en daer in 't hooft geen oogen zijn te vinden;
Want toen gy my verliet, verkoos u die beminde.
Mel. O wonderlijke reên! het breyn is al geraekt.
Bel. 't Is noch niet als den haet, die deezen laſter braekt.

Zeſte Bykomſt.

Hartogh. Bellemente. Eubelle. Hippolito. Florio. Klariane. Mellina. Kaſtro. Lijfwacht.

Hart. O heemel! wat ik zie! ik ſchrik van zullik moorden!
Waer van men in dees eeuw geen weêrga noch en hoorden:
Beklagelijke val der Grooten van mijn Rijk!
Eub. Moet ik mijn Bruydegom ontfangen in een lijk?
O doodelijk geval! hy heeft het opgegeeven.
Hip. Mijn Bruyt, heb ik u hier?
Eub. Ach! zijt gy noch in 't leeven
Mijn waerde Bruydegom! ach! dat men meeſters brengt;
Op dat, zoo 't mooglijk is, zijn leeven wert verlengt.
Hip. Dat is onnodigh lief, want ik ben al ontbooden
In de vergadering van de geſtrenge dooden,
Door mijn gewiſſe: ik leef alleenigh op mijn beê,
En kon niet ſcheyden voor dat ik mijn plicht voldeê;
Dat is, om bidden u, indien ik van mijn daegen
U reên gaf tot verdriet; dat gy, om te behaegen
Mijn diepgewonde ziel, my het vergeeven wilt:
En uwe klachten, om mijn jammer ſterven ſtilt;
En wat al ſwarigheyt u nu ſchijnt aen te randen,
Geeft gy het over in beſtier van hooger handen:

Van daer komt u geluk, (doet dat uw plicht begeert)
Die u een bruydegom veel waerder nu vereert.
Vaer wel: de doot genaekt; ik voel mijn pijn vergrooten:
Ik laet u weeuw, mijn lief, en heb u noyt genooten. *ſterft.*

Eub. Helaes! mijn lief is doot! ô droeve bruyloftsdach!
Het helder bruylofs-liet men nu verandren mach
In 't klaeghelijk geluidt van droeve treur-gezangen,
En ſtellen, voor gelach, de tranen op de wangen.

Mel. Mejuffrou, ach! ik bid, gy u te vreeden zet.

Klar. Zoo lang heb ik de doodt zijn ſtrenge wil belet:
Maer nu hy heenen is, zal ik geruſt hem volgen.
Vergeeft het, hemel, my, dat ik aldus verbolgen,
En hevig heb gewoet. ach! min heeft my verleyt. *ſterft.*

Hart. Zy hebben beyd' den ſtrijt des werelts neêrgeleyt.
Nu Bellemente, wilt ons voort den oorſprong melden:
En waerom dat uw vrouw het dus aen 't woeden ſtelden.

Bel. Hoe hef ik op een zaek, die my het harte breekt?
Hoe of mijn mont op 't beſt mijn droevig vonnis ſpreekt?
Mijn vrouw... ô naem zoo wreet! en monſter van uw magen!
Dees valſche, groote Vorſt! die heeft mijn roem verſlagen,
Door dien zy met dees man haer kuysheyt heeft beklat;
Ik heb van deezen dach haer beyde op 't ſtuk gevat:
Hoewel ik reeden had haer t'zamen te vernielen,
Heb ik uyt deugt verſchoont de menſchelijke zielen:
Ik wou my ſmetten niet met zulk een groven zond;
Dus heb ik vryheyt haer uyt meededoog verjond:
En naeulijks heb ik haer noch mijnen rug geboden,
Of zy zijn weêr byeen: nu wilden ik hun dooden;
Maer zy ging zelf my voor; en ik, helaes! ay my... *ſterft.*

Mel. O hemelen! hebt gy voortaen geen medely?
Hy geeft den geeſt, hy ſterft!

Eub. De droefheyt heeft zijn harte
Beſtulpt.

Flor. Zijn hart-aâr barſt, alleen uyt pijn en ſmarte.

Hart. O ramp! ik ſla 't gezicht op lijken, welks geſlacht

Zijn groot in naem, in eer, maer grooter noch in macht.
Hoe gruwlijk komt de doot dees Eed'len in te ſwelgen,
En ſchut de blaedren van zoo wijtberoemde telgen.
Wy willen eerlijk haer ter aerden doen: met druk
En rou, betreuren 't leet, en al haer ongeluk.
Maer ſnoode geyle vrouw, ik dienden u te ſchaffen,
Voor u vervloekte daet, een ſchandelijke ſtraffe,
Doch om u eêl geſlacht, zoo gun ik u het graf:
En laet, om ruſt des Rijcx, van 't recht, en wreetheyt af.

Eub. 't Is 't heemelſche beſtier, daer Vorſten onder leeven.

Hart. Maer ach! mijn waerde maegt! wat trooſt zal ik u geeven?
Ik offer u noch eens mijn Hartogdom, en hart.
Gy ziet hoe uwe liefd' zelfs van den hemel wart
Voor nietig aengevat; den hemel koos u waerde,
Ik kies u wederom; ay! wilt mijn trouw aenvaerden.

Eub. Mijn Vorſt! d'eer is te groot, daer gy my door verplicht;
Maer ach! hoe zoud' ik doch de tranen van 't gezicht,
Die mijne bruygoms zijn, zoo haeſtigh kunnen droogen?
Ik wiert van al het graeu des werelts aengeſpoogen;
Ik hem zoo dra vergeet, en weêr een ander kies;
En acht zoo weynig mijn zeer ſwaer en groot verlies.
Ik bid uw Hoogheyt laet my maer de rou volbrengen,
Ik zal de groote deugt uws liefde dan gehengen.
En is 't des hemels wil, ik geef aen u het geen
Beſtemt was, om aen hem op morgen te beſteên.

Hart. Men zal u deeze beê, ô Schoone! niet ontzeggen,
En lijden ons tot gy u rouwkleet af zult leggen.
Gy krijght met deeze Vorſt (krijght gy u keur zoo niet)
Een ſtaet, waer door gy zelf 't hart van u Prins gebiedt.

Eub. Wil het den hemel zoo, die macht kan ik niet ſtuyten.

Flor. Uyt moordery komt hier een huwelijk te ſpruyten.

Hart. Een geile minnares daelt neder by de doôn;
Een kuyſche klimt hier op Florenſens hoogen troon.

EYNDE.